

Správa
o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie
podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení
neskorších predpisov

.....

Návrh
Územného plánu obce Vajkovce

.....

Apríl 2017

OBSAH:

A.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	3
A.I.	Základné údaje o obstarávateľovi	3
A.I.1	Označenie	3
A.I.2	Sídlo	3
A.I.3	Kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa	3
A.II.	Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii	3
A.II.1	Názov	3
A.II.2	Územie	3
A.II.3	Dotknuté obce	3
A.II.4	Dotknuté orgány	3
A.II.5	Schvaľujúci orgán	4
A.II.6	Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich št. hranice	4
B.	ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	4
B.I.	Údaje o vstupoch	4
B.I.1	Pôda	4
B.I.2	Voda	4
B.I.3	Suroviny	5
B.I.4	Energetické zdroje	5
B.I.5	Nároky na dopravu a inú infraštruktúru	7
B.II.	Údaje o výstupoch	9
B.II.1	Ovzdušie	9
B.II.2	Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd	9
B.II.3	Odpady	10
B.II.4	Hluk a vibrácie	10
B.II.5	Žiarenie a iné fyzikálne polia	10
B.II.6	Doplňujúce údaje	10
C.	KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	11
C.I.	Vymedzenie hraníc dotknutého územia	11
C.II.	Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia	11
C.II.1	Horninové prostredie	11
C.II.2	Klimatické pomery	11
C.II.3	Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia	12
C.II.4	Vodné pomery	12
C.II.5	Pôdne pomery	12
C.II.6	Fauna, flóra	13
C.II.7	Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana	13
C.II.8	Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov	14
C.II.9	Obyvateľstvo – demografické údaje, aktivity, infraštruktúra	15
C.II.10	Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti	18
C.II.11	Paleontologické náleziská a významné geologické lokality	18
C.II.12	Iné zdroje znečistenia	18
C.II.13	Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov	19
C.III.	Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti	20
C.III.1	Vplyvy na obyvateľstvo	20
C.III.2	Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	21
C.III.3	Vplyvy na klimatické pomery	21
C.III.4	Vplyvy na ovzdušie	21
C.III.5	Vplyvy na vodné pomery	22

C.III.6	Vplyvy na pôdu.....	22
C.III.7	Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy	22
C.III.8	Vplyvy na krajinu	22
C.III.9	Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma	23
C.III.10	Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	23
C.III.11	Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	23
C.III.12	Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.....	23
C.IV.	Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	24
C.IV.1	Opatrenia na riešenie vplyvov na obyvateľstvo.....	24
C.IV.2	Opatrenia pre usporiadanie územia z hľadiska zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity	24
C.IV.3	Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov a na znižovanie negatívneho pôsobenia stresových javov	25
C.V.	Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom	26
C.VI.	Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	28
C.VII.	Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení	29
C.VIII.	Všeobecne záverečné zhrnutie.....	29
C.IX.	Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali	29
C.X.	Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení	30
C.XI.	Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov	30

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.I. Základné údaje o obstarávateľovi

A.I.1 Označenie

Obec Vajkovce, štatutárny zástupca – Róbert Čorba, starosta

A.I.2 Sídlo

Obecný úrad Vajkovce, Vajkovce 84, 044 43 Budimír

A.I.3 Kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

(meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie, od ktorej možno dostať informácie o územnoplánovacej dokumentácii)

Róbert Čorba, starosta obce Vajkovce, č. t.: 055/6950 122, mobil: 0911412355, 0948504227

Ing. arch. Agnesa Hoppanová, odborne spôsobilá osoba na obstarávanie Územného plánu obce Vajkovce., tel.:0918184928, e-mail: agnesahoppanova@gmail.com

A.II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

A.II.1 Názov

Územný plán obce Vajkovce – etapa Návrh ÚPN-O

A.II.2 Územie

Kraj:	Košický kraj
Okres:	Košice - okolie
Obec:	Vajkovce
Katastrálne územia:	Vajkovce

A.II.3 Dotknuté obce

1. Obec Rozhanovce
2. Obec Beniakovce
3. Obec Budimír
4. Obec Chrástné
5. Obec Kráľovce

A.II.4 Dotknuté orgány

6. Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
7. Ministerstvo dopravy a výstavby, Sekcia cestnej dopravy, poz. komunikácií a IP, Námestie slobody č. 6, P.O.BOX 100, 810 05 Bratislava
8. Ministerstvo obrany SR, Agentúra správy majetku, Detašované pracovisko Východ, Komenského 39/A, 040 01 Košice
9. Dopravný úrad, Divízia civilného letectva, Letisko M.R. Štefánika, 823 05 Bratislava
10. Krajský pamiatkový úrad Košice, Hlavná 25, 040 01 Košice
11. Okresný úrad Košice, Odbor výstavby a bytovej politiky, Komenského 52, 041 26 Košice
12. Okresný úrad Košice, Odbor starostlivosti o ŽP, Komenského 52, 041 26 Košice
13. Okresný úrad Košice, Odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva, Komenského 52, 041 26 Košice
14. Okresný úrad Košice, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Komenského 52, 041 26 Košice
15. Okresný úrad Košice - okolie, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Hroncova 13, 041 70 Košice
16. Okresný úrad Košice - okolie, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Hroncova 13, 041 70 Košice
17. Okresný úrad Košice - okolie, Pozemkový a lesný odbor, Hroncova 13, 041 70 Košice
18. Okresný úrad Košice - okolie, Odbor krízového riadenia, Hroncova 13, 041 70 Košice
19. Regionálny úrad verejného zdravotníctva Košice, Ipeľská 1, 040 01 Košice
20. Úrad Košického samosprávneho kraja, Odbor regionálneho rozvoja, územného plánovania a životného prostredia, Námestie maratónu mieru 1, 040 01 Košice

A.II.5 Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo obce Vajkovce

A.II.6 Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich št. hranice

Riešenie Návrhu ÚPN-O Vajkovce nevytvára cezhraničné vplyvy a nie sú známe ani ďalšie vplyvy na životné prostredie presahujúce štátnu hranicu.

B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA**B.I. Údaje o vstupoch****B.I.1 Pôda**

(záber pôdy celkom, z toho zastavané územie, z toho dočasný a trvalý záber)

Štruktúra územia obce Vajkovce je nasledujúca (rok 2015):

Celková výmera pôdy v ha	388,7711	100,00 %
poľnohospodárska pôda	309,2182	79,54 %
v tom:		
orná pôda	243,6530	62,67 %
chmeľnice	-	-
vinice	-	-
záhrady	21,8859	5,63 %
ovocné sady	-	-
TTP	43,6793	11,24 %
nepoľnohospodárska pôda	79,5529	20,46 %
v tom:		
lesné pozemky	-	-
vodné plochy	17,7197	4,56 %
zastavané plochy	41,8501	10,76 %
ostatné plochy	19,9831	5,14 %

Zdroj: Štatistický úrad SR

V obci Vajkovce z celkovej výmery územia 388,7711 ha zaberá poľnohospodárska pôda 309,2182 ha. V poľnohospodárskej krajine katastra prevažuje orná pôda a trvalé kultúry. Lesné porasty sa v posudzovanom území nenachádzajú, v strednej časti severného okraja katastra sa nachádza porast charakteru lesa na poľnohospodárskom pôdnom fonde (tzv. biela plocha). Osou územia je rieka Torysa, ktorá z oboch strán priberá prítoky Vajkovského a Chrastianskeho potoka.

Podľa skupín BPEJ sa v k. ú. obce nachádzajú pôdy strednej (pôdy zaradené do 5. až 7. kvalitatívnej skupiny BPEJ) a nižšej kvality (pôdy zaradené do 8. až 9. kvalitatívnej skupiny BPEJ).

Podľa nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. sa za najkvalitnejšie pôdy v riešenom území považujú tieto pôdy s kódom BPEJ: 0402005/5, 0411002/6, 0415005/5.

Návrh ÚPN-O Vajkovce rieši rozvoj obce prevažne využitím plôch v zastavanom území obce a časť aj mimo – v nadväznosti na zastavané územie. Záber PP je na 25 nových lokalitách.

Celkovo je navrhovaných na záber 25,8077 ha, z toho PP je 20,1262 ha. V zastavanom území je 4,8877 a 15,2385 ha mimo zastavaného územia. Časť novonavrhovaných lokalít č. 11, 13, 13', 15', 16, 17 a 21' v rozsahu 12,9109 ha je tvorená najkvalitnejšou poľnohospodárskou pôdou v zmysle § 12 ods. 2 písm. a) zákona.

B.I.2 Voda

(voda pitná, úžitková, zdroj vody.)

Zásobovanie pitnou vodou

Obcou prechádza regionálny vodovod Starina a sústava skupinového vodovodu Vajkovce - Kráľovce – Rozhanovce, z ktorej je zásobovaná časť obce. Vodojem Kráľovce je napojený na Starinu, ako aj na studňa s ČS

nad obcou. Obec Vajkovce má verejný vodovod s vlastným zdrojom, vybudovaný rozšírením pôvodného družstevného vodovodu na celú obec. Vodovod prevádzkuje obec.

Zdroj pitnej vody, vŕtaná studňa s priemerom 325 mm a hĺbkou 41 m, bola vybudovaná v roku 1967 na juhovýchodnom okraji obce pri Chrastianskom potoku. Zásobovanie obce sa zabezpečuje z vŕtanej studne čerpadlom a výtlačným potrubím, ktorým sa voda dopravuje do vodojemu o objeme 133 m³. Vodojem je podzemný s kótou dna 230 m n.m. a max. hladinou 231,7 m n.m.

V Návrhu ÚPN-O Vajkovce sa pre zásobovanie pitnou vodou navrhuje:

Územný plán rieši vývoj počtu obyvateľstva zo 780 v r.2015 na 1 060, teda nárast o 280 obyvateľov k roku 2030. Nové lokality nad vrstevnicu 215 m n.m. navrhuje napojiť na skupinový vodovod a zástavbu pod touto hranicou na obecný vodovod.

Z dôvodu tlakových pomerov navrhuje pripojiť cca 40 bj. na skupinový vodovod a 49 bj. na vodovod obecný.

Na „Slnečnej stráni“ je pripravených 102 pozemkov pre individuálnu výstavbu, z ktorých je 92 rodinných domov už postavených a zásobovaných pitnou vodou zo skupinového vodovodu. Na skupinový vodovod je v ÚPN-O navrhnutých ďalších 40 RD, spolu pre 400 obyvateľov.

Celková potreba pitnej vody k roku 2030:

Celková potreba spolu $Q_p = 1\,060 \times (135+15) \times 0,75 = 159\,000$ l/deň = 159,0 m³/deň = 1,84 l/s,

Celkové denné max. $Q_m = Q_p \times k_d = 159 \times 1,6 = 254$ m³/deň = 2,94 l/s,

Celkové hodinové max. $Q_h = Q_m \times k_h = 2,94 \times 1,8 = 5,3$ l/s.

Posúdenie terajších kapacít vodovodných systémov:

Zdroje vody potrebu $Q_m = 2,94$ l/s pokrývajú,

Vodojem 133 m³ potrebu $Q_m = 254$ m³/deň normovú potrebu nepokryje, preto navrhujeme využiť pre časť zástavby v HD skupinový vodovod,

Zásobovacie potrubie DN 100 zabezpečí $Q_h = 5,47$ l/s s rezervou.

B.I.3 Suroviný

(druh, spôsob získavania)

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Bratislava

- *eviduje ložisko nevyhradeného nerastu:*

ID 4091 Vajkovce - Rozhanovce – štrkopiesky a piesky (ŠGÚDŠ Bratislava), ložisko so zastavenou ťažbou v dotyku s Chrastianskym potokom

Na území obce sú evidované nasledovné prieskumné územia:

- P5/15 "Boliarov – hydrogeologický prieskum geotermálnych vôd „určené pre držiteľa VEGAPE, s.r.o. Košice, s platnosťou do 24.03.2019“.

V Návrhu ÚPN-O Vajkovce sa neuvažuje s novými dobývacími priestormi. Evidované prieskumné územia sú rešpektované.

B.I.4 Energetické zdroje

(druh, spotreba)

Zásobovanie elektrickou energiou

Katastrálnym územím Vajkoviec prechádzajú nasledovné VN vedenia:

- distribučné 22 kV vedenie č. 397 Košice – Prešov,

- prípojky 22 kV k trafostaniciam v obci a v katastri obce.

Vedenia sú zakreslené v územnom pláne obce vrátane ochranných pásiem zaberaajúcich pásy územia ako trvalé bremeno verejnoprospešných objektov na pozemkoch vlastníkov v katastri obce.

Obec je napojená na vonkajšie 22 kV vedenia č. 397 napájaných zo 110/22 kV ES Košice – Východ s možnosťou zásobovania z ES Prešov. Distribúciu elektrickej energie na území obce zabezpečujú tri trafostanice. Štvrtá trafostanica v katastri obce patrí VVS a.s. Košice.

Stav rozvodov v obci

Sekundárne rozvody NN sú vonkajšie na betónových stĺpoch. Vodiče sú realizované z lán AlFe6 prierezu 70, 50, 35 mm², vyvedené z troch trafostaníc pozdĺž miestnych komunikácií. Trafostanice sú rozmiestnené na okrajoch obce a vývody NN smerujúce do stredu obce tvoria lúčovú sieť s možnosťou zokruhovania vzájomným prepojením. Vývody majú dĺžku 300 – 500 m, idú ku každej zástavbe a umožňujú pripájanie odberateľov priamo prípojkami. Prípojky sú realizované zo stĺpov dvojmo i viacero z jedného stĺpa závesnými káblami bezpečnými na skrat. Posledná rekonštrukcia NN bola v roku 1996. Technický stav rozvodov po rekonštrukcii je dobrý. Po stránke elektrickej úbytky napätia na koncoch vývodov neboli pozorované. Napäťový stav siete je v norme. Sieť dodáva elektrinu každému odberateľovi nepretržite v normovom napätí a v potrebnom množstve.

Spoločnosť VSE a.s. plánuje úpravu trafostanice TS 1 pri HD – PD na vyšší výkon.

Rozvody NN v obci sú realizované na betónových stĺpoch. Posledná rekonštrukcia NN bola v roku 1996. Technický stav rozvodov po rekonštrukcii je dobrý. Elektrický stav siete je v norme.

Verejné osvetlenie

Večerné a nočné osvetlenie obce Vajkovce je svetidlami výložníkového typu so sodíkovými výbojkami. Upevnenie svetidiel je na stĺpoch elektrickej rozvodnej siete, vrátane napájacieho vedenia. Počet svetidiel postačuje. Osvetlenie komunikácií a verejného priestranstva je primerané. Neosvetlených kritických bodov, alebo miest v obci niet. Ovládanie osvetlenia je centrálné časovým spínačom. Systém navrhuje zachovať a rozšíriť do nových lokalít.

Návrh ÚPN-O Vajkovce :

Územný plán rieši rozvoj obce výstavbou 80 rodinných domov a 2 bytových domov s 9 b.j., čo značí nové odberné miesta elektriny z radov obyvateľstva. Výstavba je rozmiestnená na celom území obce tak, aby bola v dosahu najbližšej trafostanice. Vzhľadom na rôzne spôsoby vykurovania v obci a na Slnечnej stráni bolo nutné rozdeliť odbery elektrickej energie v oboch častiach obce.

Inštalovaný transformačný výkon (P_i) v obci Vajkovce – samotnej bez Slnечnej stráni je 720 kVA. Podielový výkon na jedno odberné miesto (OM) je $720:185 = 3,9$ kVA/OM. Elektrizácia smernica č. 2/1980 koncernu SEZ povoľuje pre plynofikované obce do 5 000 obyvateľov, pri plánovaní potreby transformačného výkonu (P_i) = 1,5 KVA / na jedno odberné miesto (OM).

Inštalovaný výkon (P_i) na „Slnечnej stráni“ v obci Vajkovce je spolu 1 290 kVA. Podielový výkon na jedno odberné miesto (OM) je $1\,290:92 = 14$ kVA/OM. Výpočet ukazuje predimenzovanosť DTS na „Slnечnej stráni“. Ukázalo sa, že nejde o 100 % akumuláčného elektrického vykurovania. Spôsob vykurovania je zmiešaný tepelné čerpadlo a priamy ohrev.

Návrh ÚPN rieši ďalšiu výstavbu najmä mimo lokality Slnечná stráň s možnosťou napojenia na plyn z priľahlých ulíc, preto sa nenavrhuje ďalšia elektrifikácia vykurovania ďalšej výstavby do roku 2030.

Výhľadovo sa uvažuje s preložením TS 1 južne k ceste III. triedy. V návrhu sa počíta s preložením vzdušného vedenia, ktoré v súčasnosti prechádza záhradami rodinných domov a s preložením vzdušného vedenia, ktoré križuje plochu cintorína. Nové vedenie bude zrealizované ako podzemné elektrické vedenie.

Zásobovanie plynom a teplom

Obec je plynofikovaná od roku 2002, kedy bola v obci vybudovaná rozvodná sieť. Zdrojom plynu je vysokotlaký plynovod Košice – Prešov – odbočka Budimír – Ploské DN 150 PN 40. Od plynovodu Budimír – Ploské odbočuje prírodné potrubie plynu DN 80 PN 40 do regulačnej stanice VTL/ STL Vajkovce. Z regulačnej stanice je vyvedené zásobovacie STL potrubie D 100, ktoré ďalej pokračuje D 80 do obce, kde sa rozvetvuje pozdĺž komunikácií, v jednej ryhe s vodovodom, do všetkých ulíc obce. Rozvodná sieť pokrýva celý intravilán obce a umožňuje napájanie odberateľov priamo domovou prípojkou. Odber plynu je cez domový regulátor STL/ NTL každého odberateľa.

V súčasnosti plyn zo siete odoberá 125 domácností, z ktorých 110 plynom vykuruje a 15 varí na plyne. Okrem domácností plynom sa vykuruje v 8 objektoch občianskej vybavenosti.

Teplo potrebné pri vykurovaní, varení a príprave teplej úžitkovej vody v obci sa zabezpečuje individuálne, ako v rodinných domoch, tak v obecných budovách.

Najväčšia spotreba tepla je pri vykurovaní, ktorého efektívnosť závisí od tepelného zdroja a spôsobu vykurovania. Pri zabezpečení čo najpríjemnejšej tepelnej pohody v bytoch a domoch sa využívajú rôzne zdroje tepla a viaceré spôsoby vykurovania. Spotreba tepla na jeden dom v obci 52 GJ je primeraná vykurovaniu prevažne zemným plynom. Najväčšia spotreba tepla je v 120 rodinných domoch s ÚK a to 52 GJ/dom, ktorá zabezpečuje teplo v celom dome i keď nedosahuje optimum 100 GJ/dom. Nižšia je spotreba tepla v 12 domoch vykurovaných pevným palivom 21 – 52 GJ/dom, dopĺňovaná varením na P-B, prípadne elektrickým bojlerom, alebo konvektormi.

Spotreba tepla v občianskej vybavenosti je primeraná veľkosti objektov vykurovaných zemným plynom.

Návrh ÚPN-O Vajkovce :

Územný plán rieši rozvoj obce k roku 2 030 výstavbou nových 89 bytov prevažne v rodinných domoch. Pribudnú teda noví odberatelia plynu, čo značí nárast doterajšej spotreby. Pre stanovenie prírastku potreby plynu sa rozdelia súhrnné údaje SPP na obyvateľstvo a na občiansku vybavenosť, lebo rozhodujúca je spotreba obyvateľstva.

Bilancia k roku 2030

- Doterajšia spotreba obyvateľstva = 200 tis.m3/rok,
- Prírastok bytov = $89 \times 2\,400 = 213$ tis.m3/rok,

- Dom soc. starostlivosti = 28 tis.m³/rok.

Nárast priemerných odberov k roku 2030 naznačuje, že výstavbou nových moderných domov a bytov vykurovaných plynom, môže byť zastavená doteraz klesajúca tendencia odberov plynu v priemere na jedného odberateľa.

System bude výhľadovo vyhovovať. Pre rodinné domy v nových uliciach navrhuje vybudovať STL rozvody a ostatné RD v prielukách navrhuje napojiť na jestvujúce uličné rozvody.

Ochranné pásmo plynovodu v zastavanom území je 1 m na každú stranu od osi plynovodu.

Do roku 2030 pribudne podľa ÚPN obce 89 nových bytov prevažne v RD a dom sociálnej starostlivosti.

Potreba tepla a palív pre navrhované domy bude vyhodnotená na základe ukazovateľov doterajšej spotreby a ako prírastok sa pripočíta k doterajšej spotrebe ako celková spotreba tepla a palív v obci k roku 2030.

Spotreba tepla v roku 2030 vzrastie z 11 966 GJ na 14 218 GJ/rok hlavne vplyvom zvýšenej spotreby plynu v novobudovaných domoch.

Zásobovanie teplom v obci zostane aj v budúcnosti individuálne ako doteraz. Postupne sa budú využívať alternatívne zdroje tepla ako bioplynové generátory tepla, tepelné čerpadlá a solárne panely.

Cieľom modernizácie bude znižovanie spotreby palív pri dosahovaní optimálnej pohody v bytoch a domoch v obci.

B.I.5 Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Cestná doprava

Obec Vajkovce je sieťou ciest III. triedy napojená na nadradenú cestnú sieť:

- severne je obec napojená mimoúrovňovou križovatkou na vybudovanú trasu diaľnice D-1 Prešov-Budimír a cestu I/20,
- južne, pri Košických Olšanoch na cestu I/19, ktorá v komunikačnom systéme dopravy SR je hlavnou európskou cestou E 50 so smerom ČR/SR – Trenčín – Poprad – Prešov – Košice – Michalovce - hranica SR/UA.

V zmysle ÚPN VÚC Košického kraja vybudovaná trasa diaľnice D-1 v úseku Prešov - Budimír je pripravovaná na realizáciu v pokračovaní južným smerom v údolí rieky Torysa a ďalej východným smerom v koridore cesty I/19 po jednotlivých napojovacích mimoúrovňových uzloch. Plánovaná trasa diaľnice D-1 je navrhovaná v základnej kategórii D – 26,5/120.

Cestná doprava

Základný komunikačný systém obce je tvorený cestami III. triedy, ktoré v obci plnia funkciu zberných komunikácií funkčných tried B2. Cesty sú vybudované kategórie MZ 7,5/50 (MZ 8/50). Zastavaným územím obce Vajkovce je vedený prieťah cesty III/3325 so smerom Košické Olšany - Vajkovce - Ploské. Táto komunikácia je v extraviláne vybudovaná kategórie C 7,5/60. V obci sa na cestu napája stykovou križovatkou cesta III/3326 so smerom do obce Chrástné. Pozdĺž zberných ciest v obci nie sú vybudované pešie chodníky, obojstranne je v páse líniovej zelene vedený odvodňovací rigol. Základný komunikačný systém obce je doplnený slepo ukončenými obslužnými cestami nedostatočných parametrov. Takto je sprístupnený cintorín a dom smútku, cestou funkčnej triedy C3 a v zmysle STN 73 6110 ju radíme do kategórie MOK 3,75/30. Obslužnú komunikáciu prepájajúcu križovátku do smeru obce Chrástné s cestou III. triedy do smeru Rozhanovce radíme do funkčnej triedy C1, ktorá je vybudovaná kategórie MOK 7,5/40. Pozdĺž cesty je jednostranne vybudovaný otvorený odvodňovací rigol.

Na komunikačnej sieti v obci boli prieskumom zistené bodové a líniové dopravné závady:

- 1 na ceste III/3325 pri vjazde do obce je cestný most cez vodný tok Torysa je šírky cca 4,0 m, ktorý je vyhovujúci pre jednosmernú premávku
- 2 autobusové zastávky nemajú vybudované samostatné pruhy pre zastavovanie spojov SAD, na zastávkach nie sú zrealizované čakacie priestory pre cestujúcich,
- 1 – 1' pozdĺž zberných komunikácií nie sú vybudované pešie chodníky s prepojením autobusových zastávok, občianskej vybavenosti a bývania,
- 2 – 2' nepostačujúca šírka miestnej komunikácie, ktorá sprístupňuje cintorín a dom smútku. Cesta je vedená v náročnom teréne bez možnosti rozšírenia uličného priestoru v úseku rodinnej zástavby.

Miestne obslužné komunikácie

Miestne obslužné a prístupové komunikácie zabezpečujú obslužnú funkciu s priamou obsluhou príslušného územia najmä v obytných zástavkách obce. Všetky obslužné komunikácie v obci zaradíme do funkčnej triedy C2, C3 v kategóriách dvojpruhových, obojsmerných miestnych komunikácií MO 8,0/40, MO 7,0/40, MO 6,5/30, MO 6,0/30, MOK 7,0/30, MOK 6,5/30. Pozdĺž miestnych komunikácií sú vybudované čiastočne jednostranné chodníky pre peších a obojstranne hlboké otvorené odvodňovacie rigoly.

Účelové komunikácie

Polné cesty

Poľné cesty nadväzujú na miestne komunikácie resp. na cesty III.tr. a sú to vyjazdené, zemité vozovky šírky cca 2,5-3,0 m slúžiace hospodárskym účelom. Tieto cesty nie sú zrealizované v zmysle príslušných noriem a nemajú zásadný význam v dopravnom systéme obce.

Parkovacie a odstavné plochy

V obci sú zriadené parkovacie plochy pred objektom potravín a pohostinstva na rázcestí do obce Chrastné. Zrealizované sú dve parkovacie plochy o celkovej kapacite 10 státí. Iné parkovacie plochy pre potreby občianskej vybavenosti nie sú zriadené, parkuje sa pozdĺž ciest a na plochách zelene uličného priestoru.

Obyvatelia bývajúci v rodinnej zástavbe si stavajú garážové státi podľa potreby na vlastných pozemkoch.

Súčasťou bytového domu v južnej polohe obce je 6 garáží v prízemí domu. Druhý bytový dom nemá garáže ani parkovacie plochy. Vozidlá parkujú na štrkom spevnených plochách.

Pešia a cyklistická doprava

V obci nie sú vybudované pešie chodníky pre peší pohyb sa využívajú komunikácie a pridružený uličný priestor. Samostatné cyklistické trasy v riešenom území obce nie sú zrealizované. Obec neleží na regionálnej cyklotrase. Cyklistická doprava v rámci obce (dochádzka za prácou, do školy) je nepodstatná a nemá vplyv na dopravný režim v obci.

Železničná doprava

Cez obec ani cez jej kataster neprechádza železničná trať. Najbližšia železničná stanica je v meste Košice.

Letecká doprava

V katastri obce sa nenachádza žiadne civilné letisko, ani letisko pre letecké práce v poľnohospodárstve. Do k.ú. zasahuje OP letiska Košice.

Autobusová doprava

Nositeľkami autobusovej dopravy sú zberné komunikácie, cesty III. triedy, na ktorých sú zriadené zastávky PAD. Na sieť hromadnej dopravy je obec Vajkovce napojená 6-timi prímestskými linkami PAD.

V Návrhu ÚPN-O Vajkovce :

Cestná doprava

- cesta III/3325, bude aj v návrhovom období v obci plniť funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B2 a bude vyhovovať jej kategória MZ 7,5/50,
- na južnom okraji obce sa navrhuje obchvatová komunikácia do Chrastného s kruhovou križovatkou na ceste III/3325 napojenou na cesty III/3326 a 3339,
- pozdĺž ciest III. triedy sa navrhuje obojstranne zrealizovať chodník pre peších min. voľnej šírky 1,5 m.

Miestne obslužné komunikácie

- miestne komunikácie budú aj v návrhovom období radené do funkčných tried C2 a C3 s prestavbou na min. kategóriu MO 6,0/50 – ide v zmysle STN 73 6110 oprava O1 o obojsmerné komunikácie so šírkou jedného jazdného pruhu 2,5 m,
- pozdĺž navrhovanej funkčnej triedy C1 navrhuje v celom úseku dobudovať jednostranný chodník pre peších min. šírky 1,5 m,
- v lokalitách novej zástavby rodinných domov navrhuje výstavbu obslužných komunikácií funkčnej triedy C2, slepo ukončených ulíc C3 v kategórii MO 6,0/50 – v zmysle STN 73 6110 oprava O1,
- v nových lokalitách výstavby je potrebné ponechať uličný priestor min. šírky 10,0 m pre vedenie jednostranného chodníka pre peších min. šírky 1,5 m, vozovku cesty šírky 5,0 m (podľa O1) a jednostranného pásu zelene pre vedenie otvoreného odvodňovacieho rigola a uloženie podzemných inžinierskych sietí,
- v lokalite ponukových plôch pre nezávadnú priemyselnú výrobu, či logistiku navrhuje budovať komunikácie kategórie MO 7,5/40, pre funkčnú triedu C2, potrebnú pre pohyb nákladnej dopravy, s min. jednostrannými chodníkmi pre peších š. 1,5 m.

Parkovacie a odstavné plochy

Nároky na statickú dopravu boli vypočítané v zmysle STN 73 6110, podľa tab. č.21, kde sú stanovené základné ukazovatele pre príslušnú účelovú jednotku podľa druhu a funkčného využitia objektu, pre stupeň automobilizácie 1:2,5. Podľa vyhlášky č.532/2002 Z.z. je potrebné z navrhovaného počtu parkovacích miest vyčleniť cca 4% pre osoby s obmedzenou možnosťou pohybu.

V centre obce pri kostole a pre potreby domu smútku navrhujeme vybudovať parkovaciu plochu.

Pri návrhu nových objektov občianskej vybavenosti, podnikateľských aktivít, ponukových plôch pre nezávadnú priemyselnú výrobu, či pri zmene funkčného využitia už existujúcich objektov je potrebné požadovať zabezpečenie potrieb statickej dopravy v zmysle ukazovateľov STN 73 6110 podľa zmeny Z2, na vlastnom pozemku. Takto sa zabráni parkovaniu vozidiel na verejných komunikáciách.

Pre potreby výstavby rodinných domov je potrebné dodržiavať ukazovateľ STN 73 6110/Z2, kde pre každý rodinný dom je potrebné na pozemku investora zalizovať výstavbu dvoch parkovacích či garážových státí.

Pešia a cyklistická doprava

- pozdĺž ciest III. tr. v zastavanom území obce navrhuje obojstranný peší chodník šírky min. 2,0 m,
- existujúce a navrhované lokality bývania navrhuje prepojiť systémom peších ťahov bezkolízne s prepojením s plochami aktivít, občianskej vybavenosti, plochami športu a oddychu a zastávkami PAD,
- lokality ponukových plôch pre rozvoj nezávadnej priemyselnej výroby navrhuje bezkolízne prepojiť so zastávkami PAD a s bývaním,
- v nových lokalitách IBV navrhuje pozdĺž obslužných komunikácií zrealizovať min. jednostranne pešie chodníky šírky min. 2,0 m,
- navrhnuť združenie pešieho a cyklistického pohybu do spoločného systému.

Autobusová doprava

- upraviť situovanie existujúcich autobusových zastávok SAD na ceste III.tr.,
- nástupné/výstupné zastávky navrhuje vybaviť zhromažďovacím priestorom pre cestujúcich.

B.II. Údaje o výstupoch**B.II.1 O vzduší**

(hlavne zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií)

Kvalita ovzdušia sa odvíja od interných a externých zdrojov znečisťovania ovzdušia. V k.ú. obce sa nenachádzajú žiadne významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a taktiež tu nie je vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia. Za najvýznamnejší zdroj znečisťovania ovzdušia možno považovať prítomnosťou tranzitnej dopravy (jej podiel porastie po výstavbe diaľnice), ČOV, prašnosťou a uvoľňovaní pesticídov pri obrábaní. Priemerná ročná koncentrácia NO_2 je $5 - 20 \mu\text{g.m}^{-3}$, priemerná ročná depozícia N (NO , NO_2) je $700 - 800 \text{ mg.m}^{-2}$, priemerná ročná koncentrácia SO_2 je $5 - 20 \mu\text{g.m}^{-3}$ a priemerná ročná depozícia S (SO_2 a sírany) je $2\,000 - > 2\,500 \text{ mg.m}^{-2}$. Ide o hodnoty v strednej až hornej časti stupnice.

Realizáciou diaľnice sa oddiali dopravná záťaž od obce, avšak pribudne množstvo a rýchlosť jej pohybu.

Na priaznivú kvalitu ovzdušia vplýva plynofikácia obce od roku 2002. Rozvodná sieť pokrýva celý intravilán obce a umožňuje napájanie odberateľov priamo domovou prípojkou. Spotreba plynu obyvateľstva klesá, ako v absolútnom, tak v priemernom ukazovateli na jedného odberateľa. V domácnostiach kombinujú využívanie plynu, elektriny a pevné paliva podľa ich cien. V obci prevláda ekologické a efektívne ústredné kúrenie na plyn. kachle.

V Návrhu ÚPN-O Vajkovce sa nenavrhujú žiadne nové zdroje znečistenia ovzdušia. Uvažuje sa s ponukovými plochami pre logistický areál západne od obce, pri bývalom kamenárstve. V časti bývalého areálu kamenárstva sa navrhujeme zberný dvor a kompostovisko. Tieto navrhované činnosti budú mať pozitívnym nepriamym vplyvom strategického dokumentu na zachovanie čistoty ovzdušia v obci.

Vplyv navrhovanej diaľnice D1 Budimír – Bidovce na znečistenie ovzdušia bol samostatne posudzovaný v procese EIA.

B.II.2 Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

(celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania, recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd, zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Odpadové vody z územia obce Vajkovce sú odvádzané a zneškodňované oddelene podľa ich pôvodu. Povrchové vody atmosférického pôvodu z terénu, zo striech, dvorov, komunikácií a terénu odtekajú vedľa komunikácii a priľahlého terénu odtekajú priekopami vedľa komunikácii cez lapače splavenín so zaústením do Chrastnianskeho potoka a do Torysy.

Obec má vybudovanú celoobecnú kanalizáciu a čistiareň odpadových vôd (ČOV). Kapacita vybudovanej ČOV je 500 EO, $Q_{24} = 75 \text{ m}^3/\text{deň} = 0,87 \text{ l/s}$. pri terajšej spotrebe fakturovanej vody $Q_{24} = Q_p = 74 \text{ m}^3/\text{deň} = 0,80 \text{ l/s}$, kapacita ČOV v súčasnosti vyhovuje.

ČOV Vajkovce – projektovaná kapacita ČOV: 112,3 m³/deň, 500 EO

Q_{24} : 1,30 l/s

Q_{max} : 1,90 l/s

$Q_{\text{roč}}$: 40 989 m³/rok

Množstvo vôd v roku 2015 – 26 826 m³/rok

Spotreba pitnej vody 11 916 m³/rok = 31 m³/deň = 0,36 l/s < 1,90 l/s

Rozdiel balastné vody 14 910 m³/rok

V Návrhu ÚPN-O Vajkovce sa navrhuje:

Bilancia odpadových vôd k roku 2030

Územný plán navrhuje nárast počtu obyvateľstva zo 780 na 1 060, teda o 280 obyvateľov k roku 2030.

Terajšie napojovanie obyvateľov a domov na kanalizáciu sa rozbehlo so začatím výstavby domov na „Slnечnej strane“ v roku 2011, kde sú všetky doteraz postavené domy pripojené na kanalizáciu, zároveň s dokončením ich výstavby. Z obyvateľov obce z počtu 780 je len 367 osôb a 168 domov pripojených na kanalizáciu.

Podiel balastných vôd je 55 %, ktoré vnikajú cez netesnosti kanalizačnej sústavy. Balastné vody riedia splašky – živiny baktérii a znemožňujú biologické čistenie. ČOV čistí zriedené splašky len vzdušným kyslíkom, dúchadlami, chemicky, filtráciou a usadzovaním. O účinnosti aj takého čistenia svedčia výsledky podané v následnej tabuľke vydané správcom ČOV – VVS a.s. Závod Košice.

Navrhujeme rozšírenie obecnej splaškovej kanalizácie. Za tým účelom navrhujeme rozšírenie ČOV na 1 200 EO.

B.II.3 Odpady

(celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi)

Produkcia odpadov je evidovaná v bývaní, službách a výrobnej sfére. Komunálny odpad je separovaný (sklo, papier, textil, plasty) a neseperovaný ukladajú do kuka nádob. Tento je dvakrát mesačne odvázaný firmou Fúra Rozhanovce na skládku v Kokšov - Bakši. Fúra zabezpečuje aj odvoz nebezpečného odpadu a sute. Odvoz je odovzdávaný osobe oprávnenej nakladať s odpadmi. Kompostovanie obec nezabezpečuje.

V Návrhu ÚPN-O Vajkovce :

- v časti areálu bývalého kamenárstva sa navrhuje zberný dvor a kompostovisko. Vytvorením územnotechnických podmienok pre koordinovaný spôsob zneškodňovania triedeného odpadu a biologicky rozložiteľného zeleného odpadu má pozitívny nepriamy vplyv na kvalitu životného prostredia obce,
- nakladanie s komunálnymi odpadmi, do ktorých spadajú aj zariadenia občianskeho vybavenia riadiť VZN obce.

B.II.4 Hluk a vibrácie

(zdroje, intenzita)

Za hlavný líniový zdroj hluku od automobilovej dopravy považuje prieťahy ciest III/3339, III/3325 a III/3326. Pre obytné útvary stanovuje vyhláška MZ SSR č.14/1977 Zb. najvyššie prípustnú hodnotu ekvivalentnej hladiny hluku vo vonkajšom priestore pozdĺž základnej komunikačnej siete max. L_{Aeq} 60 dB(A). Táto hodnota hluku pozdĺž ciest III/3325 a III/03339 je dosiahnutá vo vzdialenosti 28 a 38 m od osi cesty III. triedy.

V Návrhu ÚPN-O Vajkovce :

- vzhľadom na značné hlukové zaťaženie územia vplyvom dopravného zaťaženia na plánovanej trase diaľnice D1 bude navrhovaná súčasťou stavby diaľnice proti hluková clona,
- v projektovom riešení „D1 Budimír – Bidovce“ sú zohľadnené technické opatrenia na elimináciu negatívnych vplyvov hluku z automobilovej premávky,
- na južnom okraji obce navrhuje obchvatovú komunikáciu do Chrastného s kruhovou križovatkou na ceste III/3325 a napojenou na cesty III/3326 a 3339,
- Pre obytné súbory stanovuje vyhláška MZ SR č.549/2007 Zb. najvyššie prípustnú hodnotu hladiny hluku vo vonkajších priestoroch pozdĺž základnej komunikačnej siete max 60 dB(A). Je predpoklad, že táto hladina hluku bude v roku 2030 dosiahnutá vo vzdialenosti 61,3m od osi cesty III. triedy. V tomto pásme nie sú navrhované nové objekty na bývanie alebo iné objekty, ktoré by boli obťažované nadmerným hlukom.
- Územný plán obce návrhom funkčných tried a kategórií miestnych komunikácií vytvára územnotechnické podmienky na elimináciu hluku, spôsobovaného nekvalitným povrchom vozoviek miestnych komunikácií.

B.II.5 Žiarenie a iné fyzikálne polia

(tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita)

Na základe spracovaných odvodených máp radónového rizika (ŠGÚDŠ) sú na území obce Vajkovce namerané hodnoty nízkeho až stredného radónového rizika.

V Návrhu ÚPN-O Vajkovce sú rešpektované územia so stredným radónovým rizikom.

B.II.6 Doplnujúce údaje

(napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

V Návrhu ÚPN-O Vajkovce sa podstatné zásahy do krajiny na území obce nenavrhujú, avšak trasa navrhovanej diaľnice D1 prinesú významnú vizuálnu zmenu vnímania krajiny v severozápadnej časti krajinného prostredia obce.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

C.I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Riešené územie pre spracovanie Návrhu Územného plánu obce Vajkovce sa vymedzuje v rozsahu celého administratívneho územia obce.

C.II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia

C.II.1 Horninové prostredie

(inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy, ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery, seizmicita,)

Geomorfológia, geológia a hydrogeologické pomery

Podľa geomorfologického členenia leží obec v Alpsko-himálajskej sústave, podsústave Karpaty, provincii Západné Karpaty, subprovincii Vnútorne Západné Karpaty, v Lučenecko-košickej zníženine, v celku Košická kotlina. Košická kotlina sa rozdeľuje na tri podcelky: Košická rovina, Medzevská pahorkatina a Toryská pahorkatina. Obec Vajkovce leží v Toryskej pahorkatine. Košická kotlina je z východu ohraničená Slanskými vrchmi, zo severu Beskydským predhorím a Spišsko-šarišským medzihorím, zo západu Šarišskou vrchovinou, Čiernou horou, Volovskými vrchmi a Slovenským krasom. Na juhu prechádza do Bodvianskej pahorkatiny.

Z pôdnych typov sa v oblasti katastra Vajkoviec vyskytujú v nive Torysy pseudogleje, vo zvyšnej časti katastra sú to podzoly a kambizeme.

Erózia, erózne ryhy

Ohrozenosť poľnohospodárskych pôd veternou eróziou je v k. ú. obce žiadna až slabá. V juhovýchodnej časti intravilánu stredná. Ohrozenosť poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou je v severovýchodnej časti smerom na Kráľovce silná. Ostatné územie je bez erózie. V k.ú. obce je zaznamenaná intenzívna výmoľová erózia (Atlas krajiny SR, 2002).

Radónové riziko

Na základe spracovaných odvodených máp radónového rizika (ŠGÚDŠ) sú na území obce Vajkovce namerané hodnoty nízkeho až stredného radónového rizika. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť využitie územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia. a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

Svahové deformácie

V k.ú. obce sa nachádzajú v juhovýchodnej časti svahové deformačné územia - potenciálne zosuvy, pozdĺž Chrástianskeho potoka. Zosuvné územia je potrebné vymedziť ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačiť v územnoplánovacej dokumentácii. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych svahových deformácií je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom.

Seizmicita

Nie sú tu evidované extrémne anomálie magnetického poľa zeme.

Ložiská nerastných surovín

Na území obce sú evidované nasledovné prieskumné územia:

P5/15 "Boliarov – hydrogeologický prieskum geotermálnych vôd,, určené pre držiteľa VEGAPE, s.r.o. Košice, s platnosťou do 24.03.2019.

V dotyku východnej časti k.ú. obce Vajkovce sa nachádza ložisko *nevyhradeného nerastu*:

- ID 4091Vajkovce - Rozhanovce – štrkopiesky a piesky (ŠGÚDŠ Bratislava), ložisko so zastavenou ťažbou.

C.II.2 Klimatické pomery

(zrážky- napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh, teplota -napr. priemerná ročná a časový priebeh, veternosť -napr. smer a sila prevládajúcich vetrov)

Územie katastra leží z klimatického hľadiska v teplom, mierne vlhkom okrsku teplej oblasti s chladnou zimou. Z hľadiska veternosti je smer prevládajúcich vetrov severojužný. Záujmové územie spadá na základe klimatickej klasifikácie podľa Končeka (1961 -2010) do oblasti T (teplá oblasť – priemerne 50 a viac letných dní za rok), okrsku T4 (teplý, mierne suchý s miernou zimou, január > -3 °C, Iz = 0 až -20°C). Podľa Klimatického atlasu Slovenska sa riešené územie zaraďuje do oblasti, kde priemerná ročná teplota sa pohybuje v rozmedzí od 8 °C až 9 °C (podľa dlhodobého priemeru, 1961-2010).

C.II.3 Ovzdušie – stav znečistenia ovzdušia

Kvalita ovzdušia sa odvíja od interných a externých zdrojov znečisťovania ovzdušia. Podľa údajov z Národného emisného informačného systému (NEIS) boli za rok 2015 v okrese Košice – okolie priemerné ročné koncentrácie tuhých znečisťujúcich látok (TZL) – 92,060 t, oxidov síry ako SO₂ – 33,839 t, oxidov dusíka ako NO₂ – 710,015 t a oxidu uhoľnatého CO – 226,833t.

V k. ú. obce sa nenachádzajú žiadne významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a taktiež tu nie je vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia. Na priaznivú kvalitu ovzdušia vplýva plynofikácia obce. Za najvýznamnejší zdroj znečisťovania ovzdušia možno považovať premávku po cestách, miestnych komunikáciách a výhľadovo po diaľnici.

C.II.4 Vodné pomery

(povrchové vody, podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov, vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd)

Predmetné územie leží v zmysle hydrogeologickej rajonizácie Slovenska v hydrogeologickom rajóne 123 Neogén východnej časti Košickej kotliny v povodí Torysy. Povrchové vody sú odvodňované Torysou a jej prítokmi, územie patrí do povodia Torysy.

Vodné toky a plochy

Osou územia je rieka Torysa, ktorá z oboch strán priberá prítoky Vajkovského a Chrastianskeho potoka. Údolie rieky Torysy je v predmetnom území vyznačené výrazným inundačným územím. Inundácia zasahuje aj do zastavaného územia obce Vajkovce, koryto rieky je v danom úseku neupravené. Prietok už Q5 spôsobuje miestne vybreenie z koryta a pomerne rozsiahlu inundáciu v údolí koryta. Voda sa vylijeva hlavne na ľavú stranu, kde je trasovaná diaľnica D1.

V k.ú. obce sa nenachádzajú žiadne termálne, minerálne a ani geotermálne pramene.

Vodohospodársky chránené územia

Rieka Torysa patrí medzi vodohospodársky významné vodné toky a zároveň patrí medzi vodárenské vodné toky. Na území obce sa nenachádzajú žiadne zdroje pitnej vody, ktoré majú vymedzené PHO vodných zdrojov. Do územia obce Vajkovce nezasahuje žiadna CHVO.

Kvalita povrchových a podzemných vôd

Kvalita povrchových a podzemných vôd vyplýva z charakteru prostredia.

Zdrojmi znečistenia povrchových a podzemných vôd v rámci riešeného územia je najmä poľnohospodárska činnosť.

Kvalita povrchových vôd

Povrchové vody sú odvodňované Torysou a jej prítokmi, územie patrí do povodia Torysy. Z hľadiska režimu odtoku leží predmetné územie v oblasti vrchovinno-nízinnej s dažďovo-snehovým typom režimu odtoku. V rámci ÚPN VÚC Košického samosprávneho kraja je rieka Torysa evidovaná ako veľmi silne znečistený tok.

Kvalita podzemných vôd

Úroveň znečistenia podzemných vôd je v území stredná a vysoká. Podľa hydrogeologického rajónovania ležia podzemné vody posudzovaného územia v regióne NQ 123 Neogén východnej časti Košickej kotliny. Podľa pôvodu rozpustených látok sú podzemné vody oblasti petrogénne, v prevažnej časti územia karbonátogénne, v sedimentoch neogénu s medzizrnovou a puklinovou priepustnosťou, okrajovo do územia zasahujú aj vody silikátovo-karbonátogénne, v nive Torysy sú podzemné vody antropogénne ovplyvnené, vo fluvialných sedimentoch dnovej výplne väčších vodných tokov s medzizrnovou priepustnosťou. Hladina podzemnej vody je zväčša 2 – 5 m hlboko, vo vyšších severných častiach katastra v hĺbke 5 – 10 m.

Zraniteľné oblasti

Zraniteľné oblasti sú v zmysle nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z.z. poľnohospodársky využívané oblasti, z ktorých otekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l⁻¹, alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Zraniteľné oblasti sa teda vzťahujú na oblasti ohrozené poľnohospodárskou činnosťou. Obec Vajkovce je uvedená zozname zraniteľných oblastí.

C.II.5 Pôdne pomery

(kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd)

V katastri prevažuje orná pôda a trvalé kultúry. Trvalé trávne porasty sú sústredené prevažne v nive Torysy a údolí Chrastianskeho potoka. Lesné porasty sa v posudzovanom území nenachádzajú, v strednej časti severného okraja katastra sa nachádza porast charakteru lesa na poľnohospodárskom pôdnom fonde (tzv. biela plocha). Z pôdnych typov sa v oblasti katastra Vajkoviec vyskytujú v nive Torysy pseudogleje, vo zvyšnej časti

katastra sú to podzoly a kambizeme. Z pôdných druhov sa vyskytujú pôdy prevažne hlinite v celom k.ú., hlinitopiesočné v severnej časti a ilovitohlinite v západnej časti. Na základe typologicko-produkčných kategórií sú zaradené medzi produkčné orné pôdy vhodné na pestovanie obilnín a krmovín. Pôdna reakcia je v nive Torysy neutrálna (pH 6,5 – 7,3), smerom od údolia slabo (pH 6,0 – 6,5) až stredne kyslá (pH 5,5 – 6,0), okrajovo až silno kyslá (pH 5,0 – 5,5).

Ohrozenosť poľnohospodárskych pôd veternou eróziou je v k. ú. obce žiadna až slabá. V juhovýchodnej časti intravilánu stredná. Ohrozenosť poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou je v severovýchodnej časti smerom na Kráľovce silná. Ostatné územie je bez erózie. V k.ú. obce je zaznamenaná intenzívna výmloľová erózia (Atlas krajiny SR, 2002). Prebiehajú tu potenciálne a degradačné procesy vplyvom čiastočnej erózia, čiastočne glejové procesy a utláčanie pôd.

Podľa skupín BPEJ sa v k. ú. obce nachádzajú pôdy zaradené prevažne do 6. kvalitatívnej skupiny BPEJ, v severovýchodnej časti k.ú. pôdy zaradené do 8. až 9. kvalitatívnej skupiny BPEJ.

Podľa nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. sa za najkvalitnejšie pôdy v riešenom území považujú tieto pôdy s kódom BPEJ: 0402005/5, 0411002/6, 0415005/5.

V k.ú. obce sa nachádzajú v juhovýchodnej časti svahové deformačné územia - potenciálne zosuvy, pozdĺž Chrástianskeho potoka. Evidované zosuvné územia sú vymedzené ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa §12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii

Kontaminácia pôdy

Dôležitým zdrojom kontaminácie pôd sú agrochemikálie, fosforečné hnojivá s vysokým obsahom ťažkých kovov ako chróm, urán, arzén, kadmium, olovo a ortuť. Degradáciu pôd spôsobovali aj odpady poľnohospodárskej prvovýroby. Podľa VÚPOP reg. Pracovisko Banská Bystrica je pôda zaradená do kat. 1. triedy – relatívne čisté, t.j. nekontaminovaná pôda (obsah všetkých hodnotených rizikových látok je pod limitom).

C.II.6 Fauna, flóra

(kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov)

Flóra

Podľa fyto geografického členenia Slovenska (Futák 1984) patrí flóra hodnoteného územia do oblastí západokarpatskej kveteny (Carpatum occidentale), obvodu predkarpatskej flóry (Praecarpatum), okresu Stredné Pohornádie a Slanské vrchy. Do Stredného Pohornádia patrí iba malá časť na západe územia, hranicu medzi dvoma okresmi tvorí rieka Torysa. Zvyšok územia patrí do fyto geografického okresu Slanské vrchy.

V hodnotenom území sa v súčasnosti nachádzajú okrem intravilánu obce náhradné rastlinné spoločenstvá, pričom prevládajú polia a prídomové záhrady, len fragmentárne sa zachovali antropizované zvyšky pôvodnej vegetácie. Pozdĺž brehov potokov dotknutého územia dominujú vrbiny, ktoré sú náhradným spoločenstvom jelšových a jaseňovo-jelšových lužných lesov. Na brehoch rieky Torysy sa vyskytujú nesúvislo zachované fragmenty spoločenstva zväzu Alnion incanae Pawłowski in Pawłowski et al. 1928, podzväzu Alnenion glutinoso-incanae Oberd. 1953 s postupným a nevýrazným prechodom k spoločenstvu vrbových krovín na zaplavovaných brehoch riek Kr9, zväzu Salicion triandrae T. Müller et Görs 1958. Mnohé brehové porasty sú v podstate odstránené, vysadené náhradnými drevinami – topoľ kanadský (Populus x canadensis), často s upravenými trávnatými brehmi i záhradnícky udržiavané (napr. alúvium potoka pri Vajkovciach).

Fauna

Z hľadiska zoogeografickej rajonizácie patrí riešené územie do Vnútrokarpatskej znížiny, panónskej oblasti juhoslovenského obvodu, okrsku košického. Zloženie fauny širšieho riešeného územia je výsledkom zásahov človeka. Vzhľadom na prevahu urbanizovanej krajiny, je súčasná fauna územia z hľadiska diverzity veľmi chudobná. Zo živočíchov sa na rozsiahlom území vyskytuje predovšetkým fauna listnatého lesa, polí a lúk, a to zajac poľný, bažant poľovný, srnec lesný, jeleň lesný, liška hrdzavá.

C.II.7 Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana

Obec Vajkovce leží na ľavom brehu Torysy v nadmorskej výške 198 – 210 m, zväčša v jej údolí, čiastočne aj na úpätí priľahlej pahorkatiny. Údolie Torysy je charakteristické profilom širokého U a na území katastra sa v ňom vyskytujú dobre vyvinuté riečne terasy. Extravilán obce tvorí nížinná až pahorkatinová lúčno-oráčinová krajina, pričom lúčne priestory sú sústredené prevažne pozdĺž vodných tokov. Najnižší bod katastra je okolo 197 m n. m. v dolnej časti nivy Torysy, najvyšší bod 288 m n. m. dosahuje kataster na svojom severovýchodnom okraji. Celková rozloha katastrálneho územia obce je 388,7711 ha.

Lesné porasty sa v posudzovanom území nenachádzajú, v strednej časti severného okraja katastra sa nachádza porast charakteru lesa na poľnohospodárskom pôdnom fonde (tzv. biela plocha).

Nelesná drevinová vegetácia je pomerne dobre zastúpená, sústredená je prevažne okolo vodných tokov a v ich nivách, na stržiach a strmých medziach, no tam je dostatočne priestorovo a druhovo štruktúrovaná. Veľmi slabo sú zastúpené porasty krovín na krajinárskych štruktúrach v poľnohospodárskej krajine, tvorené trnkou, hlohom, bazou čiernou, ružou šípovou, zobom vtáčim. Na stržiach tokov a vlhkejších štruktúrach k nim pristupuje vŕba krehká, purpurová a rakytová, čremcha, čerešňa vtáčia, bršlen európsky, kalina a ďalšie druhy. Najmä v nive Torysy a Chrastianskeho potoka sú veľmi dobre vyvinuté brehovité porasty, ktoré majú miestami charakter lužného lesa. V rámci celoslovenských pomerov predstavuje posudzované územie krajinu so slabým zastúpením rozptýlenej stromovej zelene a krajinu so stredným zastúpením rozptýlenej krovinovej zelene.

Trvalé trávne porasty sú sústredené prevažne v nive Torysy a údolí Chrastianskeho potoka.

V poľnohospodárskej krajine katastra prevažuje orná pôda a trvalé kultúry.

Územie katastra môžeme rozčleniť z hľadiska krajinnoekologických opatrení na dve pásma. Prvé (I.) predstavuje zachovalú rôznorodú poľnohospodársku krajinu s roztrúsenou mimolesnou zeleňou, vhodnú na primerané hospodárske využívanie, ale najmä na zachovanie nadregionálnych a regionálnych štruktúr ekologickej stability krajiny a primerané využitie pre rekreáciu, turistiku a pod.. V tomto pásme je zahrnuté aj bezprostredné okolie toku Torysy. Ďalšie (II.) pásmo predstavuje produkčnú intenzívnu poľnohospodársku a sídelnú vidiecku krajinu s predurčením na hospodárske využitie, v malej miere na zachovanie miestnych a regionálnych prvkov stability krajiny.

Jestvujúce pasienky sú len lokálne využívané nadmerne (priehony, napájadlá), ide však najmä v údolí Chrastianskeho potoka o umelo založené, druhotné pasienky s absenciou prirodzených spoločenstiev a druhov. V krajinnej štruktúre sú v prevahe plochy s oráčinami, nedostatočné je zastúpenie prirodzenej mimolesnej zelene, ktorá je navyše miestami nevhodného druhového zloženia.

Ako vyplýva z alternatívneho ekologického výberu, v strednej časti katastra severne od obce je doterajšie využitie krajiny v súlade s krajinno-ekologickými podmienkami prostredia. Západná časť katastra nie je využívaná v súlade s krajinno-ekologickými podmienkami, čo je spôsobené veľkoplošnou premenou krajinnej štruktúry, intenzifikáciou hospodárenia v poľnohospodárskej krajine a najmä nevhodnou premenou kultúr v nive Torysy po úpravách toku.

C.II.8 Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov

(napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).

Chránené územia prírody (územná ochrana)

Celé územie leží v I stupni ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Z hľadiska územnej ochrany prírody sa v území nenachádzajú žiadne vyhlásené alebo navrhované chránené územia národného alebo európskeho významu.

Významné krajinné prvky - ekologicky významné segmenty

V území boli vyčlenené nasledovné genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy, ako ekologicky významné segmenty:

1. Torysa. Lokálne tvorí západnú hranicu katastra. Upravované koryto rieky s lokálne zachovalými zvyškami pôvodného koryta, tvoriacimi dnes mŕtve ramená, má dobre vyvinuté prirodzené brehovité porasty, miestami doplnené nevhodne vysadenými topoľmi. Okolie toku tvorí zväčša orná pôda, miestami sú zachované aluviálne lúky, zväčša neobhospodarované, zarastené porastami vysokých bylín a burín, v podraze brehových porastov sú dobre zachované fragmenty pôvodných bylinných porastov, v ktorých je veľmi dobre výrazný najmä jarný aspekt.

2. Vajkovský potok. Pravostranný prítok Torysy tečie zväčša v nive Torysy a v minulosti bol kvôli intenzívnemu využívaniu nivy zregulovaný. Hoci ide o druhotný, úplne premenený biotop, postupom času sa najmä v jeho hornej časti vyvinuli náhradné mokradné spoločenstvá s charakteristickými druhmi rastlín a živočíchov.

3., 4. Močiare. Rozsiahly komplex biotopov v oblasti hornej časti ľavostranných prítokov Torysy na úrovni ľavostrannej aluviálnej medze, ktorých dolná časť bola v minulosti napriamená, upravená alebo úplne zlikvidovaná. Údolia a strže tokov sú porastené hodnotnými trávnymi spoločenstvami s podielom teplomilných druhov rastlín, značná časť plôch je porastená krovinami a drevinami, miestami charakteru zapojených porastov. Podľa týchto dvoch typov spoločenstiev bola lokalita diferencovaná na dve samostatné plochy.

5. Chrastiansky potok. Časť prirodzene tečúceho podhorského potoka, bohato meandrujúceho, s dobre vyvinutými brehovými porastami, lokálne fragmentovanými, splývajúcimi s okolitými lesnými porastami a porastami drevín charakteru lesa. V dolnej časti od úrovne juhovýchodného okraja obce (poľnohospodársky areál) po sútok s Torysou je potok upravený, regulovaný, s pravidelným profilom koryta, tento úsek je však zväčša mimo katastra.

Územné systémy ekologickej stability (ÚSES)

Z nadregionálnych materiálov Generel nadregionálneho ÚSES SR neuvádza v predmetnom území žiadne prvky a Národná ekologická sieť Slovenska NECONET uvádza tok Torysy ako riečny ekologický koridor národného významu n9. Torysa.

Na lokálnej úrovni nebol ÚSES projektovaný, avšak na základe predbežného zhodnotenia a poznania územia môžeme v území situovať niektoré jeho prvky. Charakter miestneho biocentra má stredná časť lokality Močiare. Údolie Torysy vrátane Vajkovského potoka predstavuje reálny regionálny biokoridor, Chrastiansky potok biokoridor miestneho významu. Ostatné plochy vyznačených ekologicky významných segmentov majú charakter ďalších prvkov MÚSES (genofondové lokality, interakčné prvky, plochy s funkciou ochrany štruktúr krajiny).

K.ú. bolo zahrnuté do príslušného Regionálneho územného systému ekologickej stability Košice – okolie, v ktorom však v posudzovanom území nie sú uvedené žiadne reálne prvky ÚSES. V RÚSES sú uvedené len územia vyhlásené v rámci preventívnych opatrení ochrany prírody, z ktorých do posudzovaného územia zasahujú 76 Rieka Torysa a 82 Chrastiansky potok. V textovej časti sa uvádza, že z hydrických biokoridorov v súčasnom období spĺňa regionálnu úroveň iba tok Torysy s časťou toku Hornádu. V posudzovanom území je v návrhovej časti RÚSES ako existujúci hydrický regionálny biokoridor uvádzaný tok Torysy, žiadne iné regionálne prvky nie sú v území navrhnuté. Na lokálnej úrovni nebol ÚSES projektovaný.

V rámci krajinnoekologického plánu obce budú navrhované prvky miestneho systému ekologickej stability.

Chránené vodné zdroje

Cez riešene územie preteká vodohospodársky významný vodný tok:

- Torysa, ktorý patrí medzi vodohospodársky významné vodné toky a zároveň patrí medzi vodárenské vodné toky.

C.II.9 Obyvateľstvo – demografické údaje, aktivity, infraštruktúra

(napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zamestnanosť, aktivity - poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch, infraštruktúra - doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).

C.II.9.1 Obyvateľstvo

Demografické údaje

K 31.12.2014 žilo v obci Vajkovce 742 obyvateľov a k r.2015 780, čo predstavuje 0,60 % z celkového počtu obyvateľov okresu Košice - okolie. Ženy tvorili 45,55 % obyvateľov obce.

Celková rozloha katastrálneho územia obce je 388,77 ha, priemerná hustota osídlenia 185,84 obyv./na km².

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 – 2014 (stav k 31.12.)

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011	2014
Počet obyvateľov	578	584	523	540	641	742
Prírastok obyvateľov	+ 6	- 61	+ 17	+ 101	+ 101	
Index rastu	101,03	89,55	103,25	118,70	115,76	
Ø ročný prírastok	+ 0,10 %	- 0,95 %	+ 0,33 %	+ 1,87 %	+ 5,25 %	

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Podľa dynamiky pohybu obyvateľstva obec zaznamenáva po roku 1991 neustály nárast počtu obyvateľov. Po roku 2011 dochádza k výraznému nárastu, keď v priebehu troch rokov došlo k zvýšeniu počtu o 101 obyvateľov. Priemerné ročné prírastky sa pohybovali v rokoch 1991 – 2011 v hodnotách od + 0,325 % do + 1,87 %. Po roku 2011 bol prírastok +5,252%, čo patrí medzi rýchlo rastúce sídlo. V roku 2014 sa na celkovom prírastku obyvateľstva (+ 37) podieľal predovšetkým migračný prírastok, kedy sa do obce prisťahovalo 45 osôb. Takýto výrazný demografický nárast bol zaznamenaný v dôsledku vytvorenia nových lokalít pre výstavbu RD.

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 2001 - 2014

Rok	Počet obyvateľov				Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	

Rok	Počet obyvateľov				Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
2001	542	102	363	77	132,47
%	100,00	18,82	66,97	14,21	
2011	641	103	467	71	145,07
%	100,00	16,07	72,85	11,08	
2014	742	122	543	77	158,44
%	100,00	16,44	73,18	10,38	

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Veková štruktúra obyvateľstva v obci Vajkovce je v súčasnosti priaznivá, nakoľko migračný prírastok tvoria prevažne mladé rodiny, ktoré sa prisťahovali do novootvorenej lokality RD. Podiel detskej zložky je v rokoch 2001 až 2014 výrazne nad poproduktívnou zložkou populácie. Index vitality dosahoval hodnoty 132 až 158 bodov, čo zaradilo obyvateľstvo medzi stabilizovaný až stabilizovaný rastúci typ populácie (v roku 2014).

Podľa údajov zo SODB v roku 2011 bol priemerný vek obyvateľov obce 38,04. Podľa vzdelanostnej štruktúry a najvyššieho ukončeného stupňa školského vzdelania má základné vzdelanie ukončených 20,00 %, učňovské a stredné bez maturity 24,60 %, stredné učňovské, odborné a všeobecné s maturitou 23,49 % a vysokoškolské 9,52 % obyvateľstva. Bez vzdelania uvádza 15,71 % obyvateľstva. Z náboženského vyznania prevláda rímskokatolícka cirkev (35,71 %), nasleduje Reformovaná kresťanská cirkev (29,00 %), gréckokatolícka cirkev (7,93 %) a evanjelická cirkev augsburského vyznania (6,82%).

Podľa národnostnej štruktúry obyvateľstva žilo v obci Vajkovce 86,98 % obyvateľov slovenskej národnosti. Ostatné národnosti sa podieľajú na celkovom počte obyvateľstva podielom menším ako 1%.

Ekonómická aktivita

Podľa SODB 2011 z celkového počtu 630 obyvateľov obce tvorilo 309 ekonomicky aktívnych osôb, čo predstavuje 49,04 % z celkového počtu obyvateľov (okres Košice - okolie 46,99 %).

Nezamestnaných bolo ku dňu sčítania 93 a pracujúcich 209 osôb. Za prácou odchádzalo 210 obyvateľov obce. Najviac ľudí odchádzalo za prácou v oblasti vzdelávania (16), nasledovali verejná správa (14), maloobchod (13).

V obci je vytvorených cca 15 pracovných miest v službách.

C.II.9.2 Hospodárske aktivity

Obec je súčasťou Toryského mikroregiónu a záujmového územia krajského mesta Košice, kde aj prirodzene gravituje (sústredené vyššie občianske vybavenie a pracovné príležitosti). Od mesta je vzdialené 7,5 km.

Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

V súčasnosti nefunkčný poľnohospodársky dvor sa využíva na neorganizovanú výstavbu RD. Orná pôda zaberá 62,67 % výmery k.ú. Plochy intenzívnej obrábanej ornej pôdy sú lokalizované okolo obce - prevažuje pestovanie obilnín a repky. Pôdu obhospodaruje prevažne AT Abov, Rozhanovce a niekoľko SHR.

Lesné hospodárstvo nie je v obci zastúpené, nakoľko sa lesy nachádzajú mimo katastra.

Výroba

Priemyselná základňa nemá v obci tradíciu a ani hlboké korene a nie je v obci zastúpená. V minulosti sa ľudia prevažne živili prácou na poliach ale aj remeslami, akými boli kováčstvo. Fy Sherlock – bezpečnostné systémy má v obci dielňu a zamestnáva 1 osobu. V obci sú viacerí drobní podnikatelia – živnostníci (stolár, klampiár, oprava áut, zámočnicke práce, zemné práce a pod.). Obyvatelia dochádzajú za prácou v priemysle do Košíc.

Občianske vybavenie a služby

Sídlo je polyfunkčné s dominujúcou obytnou funkciou, so sústredením občianskeho vybavenia miestneho významu na križovatkách - ev. ref. kostol a fara, Obecny dom spolu so zasadačkou a kultúrnou sálou. Komerčné služby a obchody sú lokalizované prevažne v účelových zariadeniach. V obci sú tri maloobchodné predajne a pohostinstvom. Pred vstupom do obce v nadmerných záhradách bol vystavaný rímskokatolícky kostol a bytové domy. Materská škola je štátna, ktorej zriaďovateľom je obec Vajkovce. Materská škola je jednotriedna s kapacitou 20 detí s celodennou starostlivosťou, ktorú navštevujú deti vo veku od 3 do 6 rokov. Futbalové ihrisko (bez šatní a soc. vybavenia) a ČOV leží pri Toryse. Cintorín leží severne nad obcou. Dom smútku s chladiacim boxom vyhovuje a má kapacitu 50 miest.

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko, lekáreň ani zariadenie soc. starostlivosti. Všeobecnú zdravotnú starostlivosť pre dospelých aj deti poskytuje zdravotné stredisko v Kráľovciach a Rozhanovciach. Najbližšia nemocnica, pohotovostná služba a rýchla zdravotnícka pomoc je v krajskom meste Košice.

Dobrovoľný hasičský zbor spadá pod OR HaZZ KEV a má 15 členov.

Obec je súčasťou rekreačného územného celku č.5. Hornádska kotlina s potenciálom vlastivedným, kultúrne - historickým (pamätihodnosti obce, dejinné udalosti a pod.) a agroturistickým na regionálnej úrovni. V obci je absencia verejných priestorov slúžiacich na sociálne kontakty.

C.II.9.3 Doprava a technická infraštruktúra

Doprava

Obec Vajkovce je sieťou ciest III. triedy napojená na nadradenú cestnú sieť:

- severne je obec napojená mimoúrovňovou križovatkou na vybudovanú trasu diaľnice D-1 Prešov - Budimír a cestu I/18,
- južne, pri Košických Oľšanoch na cestu I/19, ktorá v komunikačnom systéme dopravy SR je hlavnou európskou cestou E 50 so smerom ČS/SR - Trenčín - Poprad - Prešov - Košice - Michalovce - hranica SR/UA.

Základný komunikačný systém obce je tvorený cestami III. triedy, ktoré v obci plnia funkciu zberných komunikácií funkčných tried B2. Cesty sú vybudované kategórie MZ 7,5/50 (MZ 8/50). Zastavaným územím obce Vajkovce je vedený prietah cesty III/3325 so smerom Košické Oľšany - Vajkovce - Ploské. Táto komunikácia je v extraviláne vybudovaná kategórie C 7,5/60. V obci sa na cestu napája stykovou križovatkou cesta III/3326 so smerom do obce Chrástné. Pozdĺž zberných ciest v obci nie sú vybudované pešie chodníky, obojstranne je v páse líniovej zelene vedený odvodňovací rigol. Základný komunikačný systém obce je doplnený slepo ukončenými obslužnými cestami nedostatočných parametrov.

V obci sú zriadené parkovacie plochy pred objektom potravín a pohostinstva na rázcestí do obce Chrástné. Zrealizované sú dve parkovacie plochy o celkovej kapacite 10 státí. Iné parkovacie plochy pre potreby občianskej vybavenosti nie sú zriadené, parkuje sa pozdĺž ciest a na plochách zelene uličného priestoru. Obyvatelia bývajúci v rodinnej zástavbe si stavajú garážové státi podľa potreby na vlastných pozemkoch.

V obci nie sú vybudované pešie chodníky pre peší pohyb sa využívajú komunikácie a pridružený uličný priestor. Samostatné cyklistické trasy v riešenom území obce nie sú zrealizované.

Železničná doprava. Cez obec ani cez jej kataster neprechádza železničná trať. Najbližšia železničná stanica je v meste Košice.

Letecká doprava. V katastri obce sa nenachádza žiadne civilné letisko, ani letisko pre letecké práce v poľnohospodárstve. Do k.ú. zasahuje OP letiska Košice.

Autobusová doprava

Nositeľkami autobusovej dopravy sú zberné komunikácie, cesty III. triedy, na ktorých sú zriadené zastávky PAD. Na sieť hromadnej dopravy je obec Vajkovce napojená 6-timi prímestskými linkami PAD.

Vodovod, odkanalizovanie

Obcou prechádza sústava skupinového vodovodu Vajkovce - Kráľovce - Rozhanovce a regionálny vodovod Starina, z ktorého je dotovaný vodojem Kráľovce. Zdrojom pitnej vody pre obec je vrt, hlboký 41 m, z ktorého sa voda čerpadlom dopravuje do podzemného vodojemu o objeme 133 m³ s kótou dna 230,0 m. n. m. Obec Vajkovce má verejný vodovod, vybudovaný rozšírením pôvodného družstevného vodovodu na celú obec, ktorý sama prevádzkuje.

Odpadové vody z územia obce Vajkovce sú odvádzané a zneškodňované oddelene podľa ich pôvodu. Povrchové vody atmosférického pôvodu z terénu, zo striech, dvorov, komunikácií a terénu odtekajú vedľa komunikácií a priekopami do Torysy. Obec je odkanalizovaná do obecnej ČOV - 500 EO.

Zásobovanie elektrickou energiou, plynom a teplom

Katastrálnym územím Vajkoviec prechádzajú nasledovné VN vedenia:

- distribučné 22 kV vedenie č. 397 Košice - Prešov,
- prípojky 22 kV k trafostaniciam v obci a v katastri obce.

Zásobovanie obce je z troch trafostaníc napájaných 22 kV prípojkami, štvrtá trafostanica v katastri obce patrí VVS a.s. Košice. V obci boli v roku 1989 vykonané investície výstavbou VN vedenia a TS 3. Neskôr bolo v roku 1996 zrealizované posilňovacie NN vedenie z TS 3 pre elektrické vykurovanie.

Stav rozvodov v obci

Sekundárne rozvody NN sú vonkajšie na betónových stĺpoch. Vodiče sú realizované z lán AlFe6 prierezov 70, 50, 35 mm², vyvedené z troch trafostaníc pozdĺž miestnych komunikácií. Trafostanice sú rozmiestnené na okrajoch obce a vývody NN smerujúce do stredu obce tvoria lúčovú sieť s možnosťou zokruhovania vzájomným prepojením.

Verejné osvetlenie

Večerné a nočné osvetlenie obce Vajkovce je svetidlami výložníkového typu so sodíkovými výbojkami. Upevnenie svetidiel je na stĺpoch elektrickej rozvodnej siete, vrátane napájacieho vedenia. Počet svetidiel postačuje. Osvetlenie komunikácií a verejného priestranstva je primerané.

Zásobovanie plynom

Obec je plynofikovaná od roku 2002, kedy bola v obci vybudovaná rozvodná sieť. Zdrojom plynu je vysokotlaký plynovod Košice – Prešov – odbočka Budimír – Ploské DN 150 PN 40. Od plynovodu Budimír – Ploské odbočuje prírodné potrubie plynu DN 80 PN 40 do regulačnej stanice VTL/ STL Vajkovce. Z regulačnej stanice je vyvedené zásobovacie STL potrubie D 100, ktoré ďalej pokračuje D 80 do obce, kde sa rozvetvuje pozdĺž komunikácii

Zásobovanie teplom

Teplo potrebné pri vykurovaní, varení a príprave teplej úžitkovej vody v obci sa zabezpečuje individuálne, ako v rodinných domoch, tak v obecných budovách. Pri zabezpečení čo najpríjemnejšej tepelnej pohody v bytoch a domoch sa využívajú rôzne zdroje tepla a viaceré spôsoby vykurovania. V obci prevláda ekologické a efektívne ústredné kúrenie na plyn. kachle a iné vykurovanie na pevné a iné palivá sa využíva ešte v 24 bytoch. V objektoch OcÚ, MŠ, kostolov, farského úradu a pohostinstva sa využívajú tepelné zdroje na plyn.

Telekomunikácie

Obec Vajkovce je súčasťou Regionálneho technického centra – východ Slovak Telecomu v primárnej oblasti 055 Košice. Telefónni účastníci v obci sú napojení prípojným káblom na digitálnu automatickú ústredňu (DATÚ) umiestnenú v Rozhanovciach. Digitálna ATÚ je dimenzovaná na zabezpečenie jednotlivých telekomunikačných služieb pre všetkých účastníkov v danom okruhu. Územie je pokryté signálom mobilných operátorov (žiarč Furča) a TV signálom (vykryvač Dubník).

C.II.9.4 Odpadové hospodárstvo

Komunálny odpad je separovaný (sklo, papier, textil, plasty) a neseparovaný ukladajú do kuká nádob. Tento je dvakrát mesačne odvázaný firmou Fúra s.r.o. Rozhanovce na skládku v Kokšov - Bakši. Fúra s.r.o. zabezpečuje aj odvoz nebezpečného odpadu a sute. Kompostovanie obec nezabezpečuje. Produkcia odpadov vznikajúca výkonom predmetu podnikania je čiastočne recyklovaná. Odvoz je odovzdávaný osobe oprávnenej nakladať s odpadmi.

C.II.10 Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti

V obci nie sú evidované Národné kultúrne pamiatky zapísané ÚZPF SR. Na k.ú. sú v Centrálnej evidencii archeolog. nálezísk evidované dve:

- 1- Záhumienky - južný okraj obce: osídlenie v dobe bronzovej a stredoveku,
- 2- návršie Hradisko: v dnešnom cintoríne skúmaná románska stavba pravdepodobne civilného charakteru obohnaná múrom.

Zaujímavosťou je zub mamuta uložený vo VSM Košice nájdený v chotári. Je pravdepodobné, že pri zemných prácach, súvisiacich s predmetnou stavebnou činnosťou, budú zistené pozitívne archeologické nálezy, resp. archeologické situácie.

V Súpise pamiatok SR je evidovaný:

- Kostol ev. ref. - klasicist. s neoklasicistnou vežou. Jedná sa o typ tolerančných protestanských modlitební - sieňový priestor so segmentovým uzáverom zaklenutý tromi poľami pruskej klemby, ktorej pásy dosadajú na rímasy pilastrov. Pri stavbe veže r. 1901 prefasádovali pôv. štítové priečelie, do ktorého situovali predstavanú vežu, delenú kordónovými rímsami na tri časti. Dolná má dvojfarebnú rustiku, stredná je členená kanelovanými pilastrami a na tretej sú hladké nárožné pilastre.
- Náhrobníky na ev. cintoríne - stĺpové, drevené so slovenským nápisom. Na polkruhovej hlavici je rozetový dekór.
- Most cez Torysu z betónu o dvoch poliach bol postavený r.1915.

Do Zoznamu pamätihodnosti obce navrhuje zaradiť uvedené pamiatky v SP, ďalej kaplnky, kríže, zachovalé domy s gánkom, studne, rím.kat. kostol a dom smútku.

Všetky uvedené objekty či miesta sú v plnom rozsahu integrované do rozvoja obce, t.j. ÚPD ich ponecháva a rozvíja.

C.II.11 Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

(napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie)

Nevyskytujú sa.

C.II.12 Iné zdroje znečistenia

(hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

Za najvýznamnejší zdroj znečisťovania ovzdušia možno považovať premávku po cestách III. triedy, miestnych komunikáciách. Z lokálnych zdrojov sa na znečistení ovzdušia v najväčšej miere podieľa vykurovanie na báze pevného paliva a prашné úpravy časti miestnych obslužných komunikácií.

Sú tu evidované zdroje prírodného žiarenia – nízka a stredné radónové riziko.

Na území obce Vajkovce sa v súčasnosti nenachádzajú iné špecifické zdroje znečistenia, spôsobujúce hluk, pach a vibrácie.

C.II.13 Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Hlavné environmentálne problémy riešiteľné úplne, alebo aspoň čiastočne metódami územného plánovania, na ktoré je riešenie Návrhu ÚPN-O Vajkovce sústredené, sú tieto:

- integrovanie plánovaných rozvojových zámerov líniových stavieb, ktoré majú dopad na koncepciu územného rozvoja obce, hlavne pripravovaná realizácia diaľnice D1 Budimír – Bidovce,
- navrhnuť plochy pre bývanie prevažne v zastavanom území - bývalý HD, veľké záhrady a nevyužívané plochy ľahko napojiteľné na sieť TI a jestvujúci dopravný systém obce,
- v súvislosti s rozvojom bytovej výstavby a s potrebou zvýšenia kvality sociálneho prostredia, navrhnuť dobudovanie adekvátnych kapacít občianskeho vybavenia a verejných a komerčných služieb,
- navrhnuť zariadenie soc. starostlivosti pri rímskokatolíckom kostole s kapacitou 30 miest, spolu s klubom dôchodcov,
- navrhnuť v ťažiskách obce formou polyfunkčných domov doplnujúcu štruktúru OV, pričom je prípustný rozvoj komerčných služieb, nerušiacej výroby a obchodu len ako doplnková funkcia,
- navrhnuť ďalší prírastok komerčných služieb v areáli bývalého HD a v navrhovanom logistickom parku,
- navrhnuť plochy cintorína na rozšírenie,
- navrhnuť do Zoznamu pamätihodnosti obce zaradenie pamiatok v SP, ďalej kaplnky, kríže, zachovalé domy s gánkom, studne, rímskokatolícky kostol a dom smútku a obnoviť pamätihodnosti obce,
- navrhnuť dokompletizovanie centra obce - vymedzenie novej funkčnej a kompozičnej osi v smere Chrastné,
- navrhnuť časť domového fondu na využitie aj pre rekreačné účely – ubytovanie na súkromí, penzióny a pod. s cieľom vytvorenia agroturistického sídla so zachovaním pôvodných ucelených skupín domov, stodôl a sýpok,
- navrhnuť v riešenom území za účelom skvalitnenia obytných podmienok drobnú architektúru (zastávky autobusov, lavičky, verejné osvetlenie, odpadové koše, info tabule a pod.),
- navrhnuť rozvoj športovo - rekreačnej zóny v centre a pri Chrastnianskom potoku,
- navrhnuť futbalové ihrisko v novej polohe nad pohostinstvom spolu s multifunkčným športovým areálom z dôvodu jeho zaplavovania,
- navrhnuť pri bývalom kamenárstve ponukovú plochu logistiky, zberný dvor a kompostovisko,
- navrhnuť na západnom okraji obce protipovodňovou hrádzou ako ochranu pred povodňami,
- navrhnuť zástavbu mimo inundované územia, resp. nad hladinou Q_{100} ,
- navrhnuť pre plánovaný rozvoj obce rozšírenie elektrickej rozvodnej siete z trafostaníc,
- navrhnuť revitalizáciu stavebno-technicky nevyhovujúcej časti obce s dôrazom na bývalý hospodársky dvor,
- navrhnuť napojenie nových lokalít na bývanie nad vrstevnicu 215 mn.m. na skupinový vodovod a zástavbu pod touto hranicou na obecný vodovod,
- navrhnuť rozšírenie obecnej splaškovej kanalizácie a ČOV na 1 200 EO,
- riešiť skvalitnenie miestnej cestnej komunikačnej siete, dopravných závad, parkovania motorových vozidiel, južným okrajom navrhnuť cestný obchvat v smere Chrastné,
- pozdĺž všetkých zberných a hlavných obslužných komunikácií navrhnuť chodníky,
- doriešiť problematiku odpadového hospodárstva, navrhnuť dokompletizovanie separovaného zberu odpadov, vrátane nakladania s biologicky rozložiteľným odpadom,
- nenavrhopvať hygienicky závažné prevádzky ohrozujúcich životné a obytné prostredie obyvateľov,
- rešpektovať ochranné pásma všetkých líniových zariadení verejnej dopravy a technického vybavenia zasahujúcich do územia obce,
- navrhnuť prvky miestneho ÚSES vymedzené krajinnoekologickým plánom obce,
- rešpektovať zosuvné oblasti v území (potenciálne),
- z hľadiska ekologickej únosnosti využívania územia je potrebné zvýšiť intenzitu využívania,
- navrhnuť zastúpenie prirodzenej mimolesnej zelene, ktorá je miestami nevhodného druhového zloženia, nakoľko v krajinskej štruktúre sú v prevahe plochy s oráčinami,
- navrhnuť v západnej časti katastra využitie krajiny v súlade s krajinno-ekologickými podmienkami, nakoľko jej narušenie je spôsobené veľkoplošnou premenou krajinskej štruktúry, intenzifikáciou hospodárstva v poľnohospodárskej krajine a najmä nevhodnou premenou kultúr v nive Torysy po úpravách toku,
- vytvoriť na zabezpečenie ekologickej stability a zvýšenia biodiverzity v menej stabilnej časti katastra v II. pásme podmienky pre obnovu poľnohospodárskej krajiny výsadbou zelene okolo poľných ciest či na hraniciach jednotlivých blokov, na okrajoch intravilánu a najmä na ploche nivy Torysy s maximálnym využitím súčasných plôch prirodzených spoločenstiev (horné časti bývalých či súčasných regulovaných prítokov Torysy) a ich začlenením do krajinskej štruktúry dosadbou línii medzi nimi a Torysou,
- navrhnuť opatrenia súvisiace so znečistením ovzdušia na obnovu poškodennej vegetácie exhalátmi, ktoré je plošného charakteru,

- zabezpečiť na plochách so zvýšenou eróziou pôdy, identifikovaných v RÚSES v celej východnej polovici katastra, primerané protierózne opatrenia od zmeny spôsobu obhospodarovania (smer orania) cez budovanie protieróznych pásov až po trvalé zatrávnenie najohrozenejších častí plôch.
- postupne premeniť nevhodné výsadby nepôvodných topoľových kultivarov na druhovo prirodzené a bohatšie štruktúrované línie porastov drevín
- udržiavať pasienky v doterajšom stave, resp. zabezpečiť ich postupnú premenu na druhovo bohatšie spoločenstvá s vyšším podielom kvetnatých rastlín, dosievaním prirodzených trávnych zmesí, aplikáciou zvyškov po kosbe okrajov potokov a plôch prirodzených porastov,
- uskutočniť v oblasti opatrení na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva, ktoré sa týkajú predovšetkým II. pásma, niektoré opatrenia technického charakteru,
- navrhnúť opatrenia pre dotvorenie miestneho ÚSES a ochranu prírody,
- navrhnúť opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva, ktoré sa týkajú predovšetkým II. pásma, ako je výsadba zelene v intraviláne, na jeho okraji a najmä v okolí poľnohospodárskych objektov,
- navrhnúť budovanie športovo-rekreačných zariadení, prípadne náučných, turistických a cykloturistických trás, ktoré by sa mali týkať najmä II. a I. pásma v rámci rozvíjania nestatického cestovného ruchu, turistického a rekreačného využívania krajiny,
- navrhnúť technické a biologické opatrenia v súvislosti s plánovanou výstavbou diaľnice, ktorej trasa je vedená celým západným okrajom katastrálneho územia,
- navrhnúť pri výstavbe diaľnice dobrú organizáciu práce, nakoľko pri samotnej realizácii je zničená veľká časť územia mimo vlastného telesa diaľnice, pričom sú likvidované aj krajinné a prírodné štruktúry,
- po výstavbe diaľnice a jej následným začlenením do krajiny navrhnúť elimináciu jej nepriaznivých vplyvov, čo je často nedostatočné a nie je v súlade s prirodzeným výskytom mimolesnej zelene v území. Tento stav je možné čiastočne eliminovať premosteniami, reguláciou toku len v najnevyhnutnejšej miere a následnou renaturalizáciou ovplyvnených častí nivy s použitím prirodzene sa vyskytujúcich prírodných prvkov (výsadby drevín, osievanie plôch, tvorba zamokrených depresii a pod.),
- riešiť odstránenie divokých skládok odpadu, estetických závad a starých environmentálnych problémov v území a zamedziť ich ďalšej tvorbe,
- dodržiavať v území obmedzenia v najnižšom prvom stupni ochrany, v ktorom sa podľa § 12 zákona uplatňujú ustanovenia všeobecnej ochrany prírody a starostlivosti o krajinu podľa druhej časti zákona,
- spracovať samostatný generel (dokument starostlivosti o dreviny) pre zachovanie, udržiavanie a zvýšenie drevinovej vegetácie v obci (II. pásma).

C.III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti

(predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie)

C.III.1 Vplyvy na obyvateľstvo

(počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce, iné vplyvy)

V riešení Návrhu ÚPN-O Vajkovce sa navrhujú také riešenia, u ktorých sa predpokladá pozitívny nepriamy vplyv na zdravie obyvateľov, ktorý spočíva v koncepčnom riešení prípravy územia obce na realizáciu dopravnej a technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry a bývania, zložiek a faktorov ovplyvňujúcich kvalitu životného prostredia, ekologickej stability územia, ochrany poľnohospodárskej pôdy. Sú to predovšetkým návrhy na odstránenie negatívnych vplyvov na obytné prostredie v oblasti dopravy, technickej infraštruktúry, environmentálnej infraštruktúry, vytvorenia podmienok pre šport a rekreáciu a celý súbor opatrení a návrhov na revitalizáciu urbanizovaného a krajinného prostredia.

Základným cieľom koncepcie Územného plánu obce bola optimalizácia využitia územia z hľadiska lokalizácie funkcií na nových rozvojových plochách s návrhom kompaktného využitia územia obce formami intenzifikácie, dobudovania a doplnenia využitia územia v racionálnej miere vzhľadom na reálne územnotechnické, ekologické a ekonomické podmienky pri zachovaní optimálneho životného prostredia. V rámci riešenia Návrhu ÚPN-O sa navrhuje niekoľko rozvojových zámerov, ktoré budú mať pozitívny dopad z hľadiska environmentálneho:

- premietnu sa plánované nadregionálne rozvojové zámery liniových stavieb (doprava a technická infraštruktúra), ktoré majú dopad na koncepciu územného rozvoja obce - pripravovaná diaľnica D1 Budimír - Bidovce,
- navrhuje sa zlepšovanie kvality bývania s cieľom dosiahnuť vyššiu kvalitatívnu úroveň bývania, t.j. zvýšiť počet bytov na 1000 obyvateľov a znížiť obľobnosť,
- navrhuje sa územná ponuka pre dlhodobejšie uspokojovanie základných potrieb obce, jej obyvateľov a návštevníkov, v bývaní, občianskej a sociálnej vybavenosti, výrobe a v ponuke uspokojovania voľno časových potrieb,
- navrhuje sa dokompletizovanie centra obce - vymedzenie novej funkčnej a kompozičnej osi v smere Chrastné,
- navrhuje sa reštrukturalizácia hospodárskeho dvora na bývanie,
- navrhujú sa ponukové plochy pre logistický areál,
- navrhuje sa zvýšenie kapacity zaťaženia jestvujúcich distribučných trafostaníc (DTS),
- navrhuje sa rozšírenie systému odkanalizovania územia a čistenie odpadových vôd na 1200 EO,
- navrhuje sa vybudovanie ochrannej hrádze v zátopovom území Torysy,
- navrhuje sa celý rad opatrení na zlepšenie systému obslužných komunikácií a najmä dobudovanie chodníkov pre peších a parkovacích plôch,
- v oblasti kultúry, sociálnej starostlivosti, športu a rekreácie sa navrhuje:
 - Dom sociálnej starostlivosti pre dôchodcov,
 - športovo – rekreačná zóna v centre a pri Chrastnianskom potoku,
 - posilnenie významu obce ako agroturistického sídla,
 - rozšírenie plochy cintorína,
- v oblasti odpadového hospodárstva sa navrhuje zberný dvor a kompostovisko.

C.III.2 Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Vplyvy na horninové prostredie z riešenia Návrhu ÚPN - O nevyplývajú. Eliminácia možných negatívnych vplyvov na geomorfologické pomery je riešená návrhom regulatívu, predpisujúcim vykonanie geologického prieskumu pre určenie podmienok zakladania stavieb a iných opatrení v exponovanom teréne (potenciálne svahové deformácie vo východnej časti k.ú. okolo Chrastnianskeho potoka).

Chránené územia:

- ložisko nevyhradeného nerastu ID 4091 Vajkovce – Rozhanovce (štrkopiesky a piesky) so zastavenou ťažbou v dotyku s východnou časťou k.ú.,
- prieskumné územie P5/15 Boliarov – HGP geotermálnych vôd - východná časť k.ú.

nie sú riešením ÚPN - O dotknuté a platia pre ne funkčné obmedzenia v zmysle príslušných zák. ustanovení.

C.III.3 Vplyvy na klimatické pomery

Nie sú identifikované žiadne vplyvy tohto typu z koncepcie Návrhu ÚPN - O.

C.III.4 Vplyvy na ovzdušie

(napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisii)

Strategický dokument ÚPN-O Vajkovce rozsahom návrhu priestorového usporiadania územia a funkčného využitia plôch má významný nepriamy pozitívny vplyv na kvalitu ovzdušia riešením systémovej plynofikácie všetkých navrhovaných lokalít, vytvárajúcim predpoklady pre ekologicky čisté zásobovanie obce teplom, skvalitnenie miestnej cestnej komunikačnej siete, dopravných závad a parkovania motorových vozidiel a reštrukturalizáciou hospodárskeho dvora. Regulatívy funkčného využitia plôch nevytvárajú podmienky pre umiestnenie zariadení a stavieb, produkujúcich nepripustné koncentrácie emisií a imisii. Za najvýznamnejší zdroj znečisťovania ovzdušia možno v súčasnosti považovať premávku po cestách a miestnych komunikáciách.

Za najvýznamnejší zdroj znečisťovania ovzdušia a značné hlukové zaťaženie riešeného územia možno považovať realizáciu diaľnice D1 Budimír – Bidovce, ktorá je v súčasnosti vo výstavbe. Na túto činnosť bol vypracovaný zámer, ktorý prešiel procesom hodnotenia vplyvov na ŽP podľa tretej časti zákona č.24/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov, z ktorého vyplýva:

- potreba stavebno-technických opatrení na zníženie hladiny hluku. Ako opatrenie na zníženie úrovně hladiny hluku sa navrhujú protihlukové steny, ktoré boli navrhnuté na ochranu jestvujúcej a plánovanej obytnej zástavby obcí Vajkovce,

- potreba v etape výstavby eliminovať vznik a rozptyl tuhých/prachových častíc do okolia v zmysle vyhlášky č.705/2002 Z.z., nakoľko sa očakáva dočasné, krátkodobé zvýšenie znečistenia ovzdušia emisiami z motorov dopravných a stavebných mechanizmov pri prevážaní materiálov po existujúcej cestnej sieti.

Na zmiernenie resp. značnú elimináciu negatívnych dopadov zo stavebných prác počas výstavby bude navrhnutá vhodná etapizácia výstavby, organizácia prác a zvolený postup výstavby.

C.III.5 Vplyvy na vodné pomery

(napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)

Rieka Torysa a ostatné toky pretekajúce k.ú. obce nemajú dostatočnú kapacitu na prevedenie Q_{100} ročnej veľkej vody a pre tieto toky nie je doposiaľ v zmysle § 46 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov určený rozsah inundačného územia. Inundačné územie Torysy s plošným dosahom k východnému okraju intravilánu obce je vyznačené podľa SVP a.s. Košice, ako pravdepodobná hranica územia ohrozeného povodňami po prietoku Q_{100} ročnej vody.

Strategický dokument ÚPN-O Vajkovce má nepriamy pozitívny vplyv na vodné pomery v území obce, a to návrhom:

- ochrannej hrádze na západnom okraji obce na toku Torysa,
- návrhom zástavby mimo inundované územia, resp. nad hladinou Q_{100} veľkej vody,
- návrhom odvádzania dažďových vôd z ciest a komunikácií do otvorených odvodňovacích rigolov,
- vymedzením OP v zmysle § 49 ods. 2 zákona č. 364/2007 Z.z. o vodách) pozdĺž drobných vodných tokov a pozdĺž vodohospodársky významných vodných tokov,
- návrhom rozšírenia kanalizácie a zvýšenie kapacity ČOV na výhľadových 1000 EO.

C.III.6 Vplyvy na pôdu

(napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

V Návrhu ÚPN-O sa rieši rozvoj obce prevažne využitím plôch v zastavanom území obce a časť aj mimo – v nadväznosti na zastavané územie. Záber PP je na 25 nových lokalitách.

Celkovo je navrhovaných na záber 25,8077 ha, z toho PP je 20,1262 ha. V zastavanom území je 4,8877 a 15,2385 ha mimo zastavaného územia. Časť novonavrhovaných lokalít č. 11, 13, 13', 15', 16, 17 a 21' v rozsahu 12,9109 ha je tvorená najkvalitnejšou poľnohospodárskou pôdou v zmysle § 12 ods. 2 písm. a) zákona.

Riziko intenzívnej vodnej erózie môže byť na svahoch po odstránení vegetačného krytu na lokalitách navrhovaných na výstavbu rodinných domov, najmä na svahoch so strednou sklonitosťou (nad 7o), s nízkym obsahom humusu, nestabilnou štruktúrou pôd a vysokým podielom prachových častíc. V k.ú. obce je zaznamenaná intenzívna výmoľová erózia (Atlas krajiny SR, 2002), na ktorej sa nenavrhuje žiadna funkčná plocha.

C.III.7 Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

(napr. chránené, vzácné, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)

V samotnom riešení dokumentácie Návrhu ÚPN-O obce nemožno identifikovať konkrétne negatívne vplyvy na biotopy. Nenavrhujú sa riešenia, ktoré by spôsobovali negatívny zásah do územného systému ekologickej stability. Ekologicky významné prvky ako Torysa, Vajkovský potok, Močiare a Chrastiansky potok sú mimo navrhované funkčné plochy v ÚPN-O.

C.III.8 Vplyvy na krajinu

(štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny)

Navrhovaná urbanistická kompozícia vychádza z pôvodnej urbanistickej štruktúry obce, ktorú dopĺňa o nové prvky vo vzťahu k jeho priestorovému a funkčnému rozvoju ako aj k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických čŕt tejto krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania, alebo ľudskej aktivity.

Ďalší rozvoj obce je navrhovaný prevažne na skompaktňovaní zastavaného územia a zhodnocovaní jestv. funkčných plôch. Nové obytné plochy smerom na Chrastné budú dotvárať charakter obce s cieľom uchovať jej harmonický vzťah k prírode a súčasne reagujú na zvýraznenie dopravného sprístupnenia obce. Z hľadiska environmentálneho bude mať realizácia návrhu územného plánu na územie obce pozitívny dopad. Pre ochranu prírodných prvkov na území obce a vytváranie optimálneho zastúpenia plôch verejnej zelene v jeho pôdoryse sú zachované všetky významné plochy a zoskupenia prírodných prvkov a vysokej zelene na území obce, doplnené o ďalšie lokality v navrhovaných rozvojových plochách.

Určitý vplyv na zmenu krajinného prostredia bude mať teleso navrhovanej diaľnice D1 a súvisiace súběžné cesty, ktoré sú situované na juho - západnom okraji k.ú. Možno predpokladať, že v rámci projektovej prípravy uvedenej dopravnej stavby budú navrhované opatrenia na zmiernenie negatívnych vplyvov na krajinu a blízke zastavané územie obce.

SVP, a.s. podľa vyjadrenia k prípravným prácam uviedol: „V pripravovanom Pláne manažmentu povodňového rizika čiastkového povodia Hornád, ktorý obsahuje opatrenia na zníženie nepriaznivých následkov záplav, sa v geografickej oblasti Vajkovce na vodnom toku Torysa navrhuje obvodová ľavostranná ochranná hrádza intravilánu obce v rkm 19,900 — 20,700 v dĺžke 1,0 km (zemná hrádza, výška 1,0 m, šírka koruny 3,0 m, sklon svahov 1:1,5) a rekonštrukcia mosta v rkm 20,300. S navrhovanými úpravami sa uvažuje po roku 2021.“ Predpokladá sa, že aj tieto navrhované protipovodňové opatrenia budú mať určitý vplyv na zmenu krajinného rázu.

C.III.9 Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma

(napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability)

V riešenom území sa v súčasnej dobe nenachádzajú žiadne vyhlásené územia či objekty. Z hľadiska ochrany prírody a krajiny nie sú potrebné špeciálne opatrenia. Riešené územie bolo zahrnuté do príslušného Regionálneho územného systému ekologickej stability, v ktorom však v posudzovanom území nie sú uvedené žiadne reálne prvky ÚSES. V RÚSES sú uvedené len územia vyhlásené v rámci preventívnych opatrení ochrany prírody, z ktorých do posudzovaného územia zasahujú 76 Rieka Torysa a 82 Chrástiansky potok.

Jestvujúce prvky ÚSES nevyžadujú legislatívnu ochranu, nakoľko nepredstavujú najhodnotnejšie časti prírody. Celkovo treba v území dodržiavať obmedzenia v najnižšom prvom stupni ochrany, v ktorom sa podľa § 12 zákona uplatňujú ustanovenia všeobecnej ochrany prírody a starostlivosti o krajinu podľa druhej časti zákona. Ide o základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a starostlivosti o krajinu, všeobecnú ochranu rastlín a živočíchov, ochranu biotopov, ochranu prirodzeného druhového zloženia ekosystémov a preventívne a nápravné opatrenia orgánu ochrany prírody.

V dokumentácii ÚPN-O sa navrhujú ďalšie opatrenia na revitalizáciu urbanizovaného a krajinného prostredia. V návrhu všetkých funkčných plôch rozvoja obce sú rešpektované ochranné a bezpečnostné pásma, ktoré do katastrálneho územia obce zasahujú.

C.III.10 Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

Archeologické lokality

Na k.ú. sú v Centrálnej evidencii archeolog. nálezísk evidované dve: 1- Záhumienky - južný okraj obce: osídlenie v dobe bronzovej a stredoveku, 2- návršie Hradisko: v dnešnom cintoríne skúmaná románska stavba pravdepodobne civilného charakteru obohnaná múrom. Zaujímavosťou je zub mamuta uložený vo VSM Košice nájdený v chotári. V obci nie sú Národné kultúrne pamiatky zapísané ÚZPF SR.

V Súpise pamiatok SR je evidovaný:

- Kostol ev. ref. – klasicist. s neoklasicist. vežou.
- Náhrobníky na ev. cintoríne – stĺpové, drevené so slovenským nápisom. Na polkruhovej hlavici je rozetový dekór.
- Most cez Torysu z betónu o dvoch poliach bol postavený r.1915.

V riešení Návrhu ÚPN-O je rešpektovaná ochrana kultúrnych pamiatok a evidovaných archeologických nálezísk v súlade s príslušnými legislatívnymi normami.

C.III.11 Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Na riešenom území sa nevyskytujú.

C.III.12 Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Dokumentácia Návrhu ÚPN-O Vajkovce je spracovaná v súlade s ustanoveniami zákona č.50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (stavebný zákon) a vyhlášky č.55/2001 Z.z. o ÚPP a ÚPD. V zmysle §11, odst. 5, písm. c), d) stavebného zákona je cieľom riešenia ÚPN-O okrem iného stanoviť aj:

- zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, územného systému ekologickej stability a tvorby krajiny vrátane plôch zelene,
- zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov,.....a významných prvkov krajiny.

Navrhovaná urbanistická koncepcia celého k.ú. tvorí vyvážený celok. Ďalší rozvoj obce je navrhovaný prevažne na skompaktňovaní zastavaného územia a zhodnocovaní jestvujúcich funkčných plôch. Nové obytné plochy budú dotvárať charakter obce s cieľom uchovať jej harmonický vzťah k prírode a súčasne reagujú na zvýraznenie dopravného prístupnosti obce.

Na základe návrhu možno konštatovať, že obec a jej celé k.ú. má predpoklady pre ďalší komplexný rozvoj. Dôvodom je mimoriadne dobré dopravné prístupnosti, dostupnosť krajského mesta, vybudovaná infraštruktúra, dobré mikroklimatické podmienky pre bývanie a disponibilita plôch pre nové obytné a logistické funkcie.

V riešení Návrhu ÚPN-O sú navrhované funkčné plochy pre rozvojové zámery, ktoré môžu podliehať v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. posúdeniu vplyvov na ŽP (napr. funkčné plochy pre ľahkú priemyselnú výrobu, pre technickú infraštruktúru) a pre ktoré v štádiu riešenia Návrhu ÚPN-O nie sú relevantné vstupy. Vplyvy týchto rozvojových zámerov môžu byť hodnotené až na základe dokumentácií posudzovania vplyvov na ŽP spracovaných pre konkrétne činnosti v štádiu umiestňovania zámerov na konkrétnych plochách.

Prostredníctvom prerokovania Návrhu ÚPN-O Vajkovce v zmysle príslušných ustanovení stavebného zákona a posúdením v zmysle zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov strategických dokumentov na životné prostredie, budú výsledné odporúčania na základe záverov a výsledkov týchto prerokovaní premietnuté do čistopisu Návrhu ÚPN-O obce Vajkovce.

C.IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

V riešení Návrhu ÚPN-O obce Vajkovce sú navrhované opatrenia, ktorých cieľom je eliminovať a minimalizovať existujúce negatívne vplyvy na životné prostredie, resp. predpokladané vplyvy spôsobené navrhovanou koncepciou územného rozvoja obce.

C.IV.1 Opatrenia na riešenie vplyvov na obyvateľstvo

Vplyvy na obyvateľstvo sú eliminované návrhmi na odstránenie súčasných negatívnych vplyvov na obytné prostredie v oblasti dopravy, technickej infraštruktúry a environmentálnej infraštruktúry. Návrhmi na vytvorenie podmienok pre zvýšenie kvality obytného prostredia a celým súborom opatrení a návrhov na revitalizáciu urbanizovaného a krajinného prostredia sa prispeje k skvalitneniu podmienok života obyvateľov obce. Konkrétne návrhy a opatrenia sú popísané v časti C.III.1. Vplyvy na obyvateľstvo.

C.IV.2 Opatrenia pre usporiadanie územia z hľadiska zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity

Pre elimináciu vplyvov na krajinu bude potrebné pri príprave a realizácii rozvojových zámerov navrhovaných v Návrhu ÚPN-O rešpektovať nasledovné ekologické opatrenia:

- zvyšovať podiel rozptýlenej stromovej zelene a krovinovej zelene,
- rešpektovať a zachovať tok Torysy, vrátane Vajkovského potoka ako existujúci hydrický regionálny biokoridor,
- rešpektovať a zachovať biokoridor miestneho významu Chrastiansky potok a miestne biocentrum - strednú časť lokality Močiare,
- navrhnuť výsadbu zelene okolo poľných ciest a na hraniciach jednotlivých blokov pre obnovu poľnohospodárskej krajiny,
- zabezpečiť primerané protierózne opatrenia od zmeny spôsobu obhospodarovania (smer orania) cez budovanie protieróznych pásov až po trvalé zatravnenie najohrozenejších častí plôch,
- postupne premeniť nevhodné výsadby nepôvodných topoľových kultivarov na druhovo prirodzené a bohatšie štruktúrované línie porastov drevín,
- pasienky udržiavať v doterajšom stave, resp. zabezpečiť ich postupnú premenu na druhovo bohatšie spoločenstvá s vyšším podielom kvetnatých rastlín dosievaním prirodzených trávnych zmesí, aplikáciou zvyškov po kosbe okrajov potokov a plôch prirodzených porastov,
- zásahy do prírodného i poloprírodného prostredia usmerňovať tak, aby boli zachované všetky prvky územného systému ekologickej stability, resp. aby nedochádzalo k ich znefunkčneniu (napr. zmenou kultúry na ploche prvku väčšej ako 25 %),
- spôsob využitia územia usmerniť tak, aby sa neznížila ekologická kvalita územia,
- existujúce stavebné objekty nachádzajúce sa v kontakte s tokom nerozširovať smerom k toku,
- regulovať zámerné rozširovanie nepôvodných druhov za hranicami zastavaného územia obce, sledovať výskyt, veľkosť populácií a spôsob šírenia nepôvodných druhov a najmä odstraňovať nepôvodné druhy, ktoré sa samovoľne šíria a vytláčajú pôvodné druhy z ich prirodzených biotopov a znižujú biologickú rozmanitosť,

- pri ostatných typoch vegetácie je potrebné zabezpečiť ich bežné využívanie, obhospodarovanie a udržiavanie, čím sa zabezpečí zamedzenie zaburinenia plôch a rozširovanie nepôvodných inváznych druhov v prirodzených spoločenstvách v okolitej krajine,
- minimalizovať zásahy do plôch biotopov, podmienkou pre realizáciu stavieb na ploche biotopu je súhlas orgánu ochrany prírody,
- rekonštrukciu alebo návrh nových 22 kV elektrických vedení riešiť kabelážou v zemi, resp. osadením zábran proti dosadaniu vtáctva na stĺpy vedenia,
- vylúčiť vypaľovanie lúčnych a pasienkových porastov.

C.IV.3 Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov a na znižovanie negatívneho pôsobenia stresových javov

- zabezpečiť ochranu zdrojov pitnej vody - OP I° - opložené areály v HD a nad obcou,
- rešpektovať prieskumné územie P 5/15 Boliarov – HGP geotermálnych vôd - východná časť k.ú.,
- rešpektovať ložisko nevyhradeného nerastu ID 4091 Vajkovce – Rozhanovce (štrkopiesky a piesky) so zastavenou ťažbou,
- realizovať protierózne opatrenia na ornej pôdy (stredná vodná erózia, intenzívna výmoľová erózia),
- rešpektovať evidované zosuvné územia okolo Chrastianskeho potoka – potenciálne deformácie a vymedziť ich ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa §12 ods. 4 písm. o) vyhlášky č.55/2001 Z.z.,
- v prípade návrhu zástavby na potenciálne zosuvných územiach podmieniť výstavbu vykonaním inžiniersko – geologického prieskumu,
- rešpektovať stredné radónové riziko, ktoré je zaznamenané vo väčšine zastavaného územia obce,
- v prípade návrhu zástavby na území s výskytom stredného radónového rizika navrhnúť opatrenia na zamedzenie negatívneho vplyvu žiarenia z prírodného prostredia na zdravie obyvateľov,
- rešpektovať v katastrálnom území Vajkoviec existujúce hydromelioračné zariadenia v správe Hydromelioračie, š.p.

V súvislosti s výstavbou diaľnice D1 Budimír – Bidovce:

- sú navrhnuté opatrenia na obmedzenie resp. vylúčenie značného hlukového zaťaženia územia vplyvom dopravného zaťaženia na plánovanej trase diaľnice D1 - súčasťou stavby diaľnice je proti hluková clona, na ochranu jestvujúcej a plánovanej obytnej zástavby obcí Vajkovce,
- sú navrhnuté opatrenia na obmedzenie šírenia znečisťujúcich látok do prostredia (potenciálny zdroj znečistenia pôdy exhalátmi) do vzdialenosti až 100 m od komunikácie návrhom výsadby vegetácie na svahoch telesa,
- sú navrhnuté vhodné technicko-organizačné opatrenia počas výstavby, ktorými sa obmedzí negatívne pôsobenie vplyvov na environmentálne prijateľnú mieru (prašnosť, hluk),
- odklonenie prevažnej časti dopravy z pôvodného prietahu cesty I/20 bude mať diaľnica pozitívny vplyv na emisie hluku a exhalátov v intraviláne dotknutej obce,
- počas výstavby zachovať neporušenú časť územia mimo vlastného telesa diaľnice dobrou organizáciou práce, nakoľko pri výstavbe takejto stavby sú likvidované aj krajinné a prírodné štruktúry,
- následne začleniť diaľnicu do krajiny a eliminovať jej nepriaznivé vplyvy,
- pri ozeleňovaní plôch okolo diaľnice nepoužívať cudzokrajné alebo nepôvodné domáce druhy drevín a uniformné, málo pestré trávne zmesi, nevyhovujúce daným stanovištným podmienkam.

V oblasti opatrení na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva,

- je potrebné uskutočniť niektoré opatrenia technického charakteru (vybudovanie a dobudovanie infraštruktúry, zlepšovanie a skvalitňovanie využívania jestvujúcich energetických zdrojov), aby nedochádzalo k znečisťovaniu a znehodnocovaniu prírodných zdrojov, ktoré súvisia s ľudským zdravím,
- navrhnúť športovo-rekreačné zariadenia, prípadne cykloturistické trasy, v rámci rozvíjania nestatického cestovného ruchu, turistického a rekreačného využívania krajiny,
- uviesť informáciu „V pripravovanom Pláne manažmentu povodňového rizika čiastkového povodia Hornád, ktorý obsahuje opatrenia na zníženie nepriaznivých následkov záplav, sa v geografickej oblasti Vajkovce na vodnom toku Torysa navrhuje obvodová ľavostranná ochranná hrádza intravilánu obce v rkm 19,900 — 20,700 v dĺžke 1,0 km (zemná hrádza, výška 1,0 m, šírka koruny 3,0 m, sklon svahov 1:1,5) a rekonštrukcia mosta v rkm 20,300. V zmysle § 8 ods. 8 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami sa pri návrhu opatrení okrem iného prihliadalo aj na odhadnuté výdavky na prípravu, realizáciu, prevádzku, údržbu a opravy navrhovaných opatrení, pričom mali byť nižšie, ako sú odhadnuté povodňové škody, ktoré by mohli spôsobiť povodne na dotknutom území bez realizácie preventívnych opatrení počas rovnakého obdobia. S navrhovanými úpravami sa uvažuje po roku 2021.“

- v rámci odvádzania dažďových vôd realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipienta nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 13 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov a v zmysle požiadaviek NV SR č. 296/2005 Z. z. podľa § 6. t. j. so zabezpečením zachytávania plávajúcich látok,
- realizovať opatrenia na zníženie produkcie odpadov, účinný separovaný zber a zhodnocovanie odpadov,
- navrhnuť v časti areálu bývalého kamenárstva zberný dvor a kompostovisko
- zamedziť vhodnými opatreniami znečisteniu organickými a anorganickými druhmi odpadov z priemyselnej a individuálnej činnosti realizovanej v katastrálnom území obce,
- odstrániť z územia živelné skládky tuhého komunálneho odpadu a stavebného odpadu a postihnuté časti územia prijateľným spôsobom rekultivovať,
- realizovať efektívne spôsoby vykurovania a nové modernejšie zdroje tepla.

C.V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom.

Pre hodnotenie vplyvu návrhu ÚPN obce Vajkovce neboli v Rozsahu hodnotenia, podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z.z. určené varianty. Návrh ÚPN obce Vajkovce je spracovaný invariantne podľa §22 stavebného zákona.

Porovnanie variantov

Porovnanie Návrhu ÚPN obce Vajkovce s nulovým variantom, t.j. so stavom bez ÚPN obce Vajkovce:

Funkcia	Nulový variant (súčasný stav, bez ÚPN obce)	Návrh ÚPN-O Vajkovce
Bývanie	Umiestňovanie rodinných domov na pozemkoch v zastavanom území obce bez určených pravidiel rozvoja funkčných plôch rodinných domov. Obytná funkcia je rozvinutá v zastavanom území i mimo neho. V súčasnosti nekoordinovaný rozvoj obce, ktorý sa prejavuje hlavne v chaotickom využití a zástavbe bývalého HD. Obytná funkcia je zastúpená prevažne rodinnými domami. Východne nad obcou je nová obytná zóna Slnčná stráž pre cca 100 RD, ktorá je zväčša zastavaná.	Určuje zásady a regulatívy priestorového usporiadania afunkčného využitia územia obce v nadväznosti na okolité územie. Pre výstavbu rodinných a bytových domov navrhuje využívať plochy prevažne v zastavanom území – bývalý HD, veľké záhrady a nevyužívané plochy ľahko napojiteľné na sieť TI a jestvujúci dopravný systém obce. Využíva pripravenú parceláciu podľa GP a zapája ju obslužnými komunikáciami do výhľadového rozvoja celého HD. Celkovo je navrhovaných 80 bytov v RD a 9 bytov v BD.
Občianske vybavenie	Absencia verejných priestorov. Nie sú vyriešené plochy a príslušné technické vybavenie územia pre možné umiestnenie zariadení základného občianskeho vybavenia a vyššieho občianskeho vybavenia. V prípade potreby resp. záujmu o umiestnenie zariadenia občianskeho vybavenia nastane improvizácia v podobe hľadania vhodného pozemku, bez poznania širších priestorových a územnotechnických väzieb v území.	Určuje rozvojové plochy základného občianskeho vybavenia a vyššieho občianskeho vybavenia, rieši koncepciu urbanistického začlenenia zariadení občianskeho vybavenia do územia obce. Prírastok nových bytov a obyvateľov si vyžiada intenzifikáciu služieb. Okrem jestvujúcich plôch OV je ďalší nárast navrhovaný pri vjazde do obce – navrhuje zariadenie soc. starostlivosti s kapacitou 30 miest, spolu s klubom dôchodcov a v areáli kalvínskeho farského úradu denný stacionár pre dôchodcov s kapacitou 20 miest.. V ťažiskách obce formou polyfunkčných domov navrhuje dopĺňajúcu štruktúru OV. Cintorín navrhuje na rozšírenie. Výhľadové plochy OV sú vymedzené na južnom a východnom okraji obce.
Výroba - Poľnohospodárstvo - Priemysel - Výrobné služby	Nie sú jednoznačne špecifikované priestory pre sústreďovanie výrobných aktivít v katastrálnom území obce. Aktivita výrobných služieb sa umiestňujú spravidla na pozemkoch existujúcich rodinných domov, čo v niektorých prípadoch môže	Určuje funkčné plochy na umiestnenie zariadení nezávadnej priemyselnej výroby, logistiky a skladov, vybraných zariadení výrobných služieb, určuje pravidlá pre umiestnenie vybraných zariadení výrobných služieb na plochách rodinných domov.

	znamenat' vznik susedských konfliktných situácií. Sústredená poľnohospodárska výroba v obci už nejestvuje, nakoľko je HD nefunkčný a čiastočne sa využíva na nepoľnohospodárske účely – využitie hál na sklady a výstavba RD. Priemyselná výroba nie je v obci zastúpená. Bývalá výrobná bionafta a oleja (pri RS) a výrobná betónovej dlažby (pri starom moste) boli zrušené.	Využitie býv. HD navrhuje na nové plochy pre RD. Na pozemkoch rodinných domov je prípustný rozvoj komerčných služieb, nerušiacей výroby a obchodu len ako doplnková funkcia. Prírastok komerčných služieb je navrhovaný v areáli býv. HD a v navrhovanom logistickom parku pod obcou. Výroba a sklady – pri býv. kamenárstve navrhuje ponukovú plochu logistiky a južne pod obcou ponukovú plochu pre ľahkú priemyselnú výrobu, sklady a výrobné služby. V časti býv. areálu kamenárstva navrhuje zberný dvor a kompostovisko. Ponukové plochy pre logistický areál navrhuje západne od obce.
Rekreácia a šport	Futbalové ihrisko umiestnené v záplavovom území pri Toryse je bez šatní a soc. vybavenia.	Určuje polyfunkčnú plochu pre rozvoj športovo rekreačných aktivít, určuje priestor pre rozvoj oddychových pôch, rozšírenie jestv. športovej plochy v novej obyt. zástavbe. Rekreácia – časť domového fondu navrhuje ponechať na využitie aj pre rekreačné účely – ubytovanie na súkromí, penzióny a pod. Tento trend navrhuje rozvíjať s cieľom vytvorenia turistickej základne. Popri Chrastianskom potoku navrhuje nezastavaný pás pre oddych obyvateľov s napojením na biokoridor. Navrhuje rozvoj športovo – rekreačnej zóny v centre a pri Chrastianskom potoku. Navrhuje turist. prepojenie na obec Chrastné, Kráľovce a Rozhanovce. Plochy športu - futbalové ihrisko navrhuje v novej polohe nad pohostinstvom pozdĺž cesty III/3326 s úplným sociálnym vybavením a tribúnkou, spolu s multifunkčným ihriskom.
Zeleň	Absencia verejných priestorov slúžiacich na sociálne kontakty. Zeleň v obci je obnovovaná a vytváraná živelné, bez potrebného odborného zázemia.	Návrh hmotovo – priestorovej štruktúry vychádza zo snahy o čo najcitlivejšie zakomponovanie nových funkcií do dlhoročne sa vyvíjajúcej zástavby obce, ako aj krajinného prostredia na novej kvalitatívnej úrovni. Navrhuje zachovať a rozvíjať chotárom prechádzajú biokoridory a biocentrá regionálneho a miestneho významu. Navrhuje posilnenie významu obce ako turist. sídla - súčasť širšej aglomerácie turizmu a posilnenie úlohy východiskovej obce na turistické a cykloturistické trasy, Absencia verejných priestorov slúžiacich na sociálne kontakty je riešená novým verejným parkom. Ďalšie plochy verejnej zelene navrhuje pri cintoríne a pri Chrastianskom potoku. Za účelom skvalitnenia obytných podmienok navrhuje doplniť riešené územie o drobnú architektúru (zastávky autobusov, lavičky, verejné osvetlenie, odpadové koše, info tabule a pod.).
Doprava	Existujúce cesty III. tr. a sieť miestnych komunikácií s nevyhovujúcimi technickými parametrami pre príslušné kategórie miestnych komunikácií Na komunikačnej sieti v obci boli	Určuje funkčné triedy a kategórie existujúcich a navrhovaných miestnych komunikácií v závislosti na ich dopravnej záťaži v urbanistickej štruktúre obce, rieši trasy peších a cyklistických komunikácií vo vzájomných funkčno-prevádzkových väzbách.

	prieskumom zistené bodové a líniové dopravné závady: - základný komunikačný systém obce je doplnený slepo ukončenými obslužnými cestami nedostatočných parametrov, - autobusové zastávky nemajú vybudované samostatné pruhy pre zastavovanie spojov SAD, na zastávkach nie sú zrealizované čakacie priestory pre cestujúcich, - nepostačujúca šírka miestnej komunikácie, ktorá sprístupňuje cintorín a dom smútku, - parkovacie plochy pre potreby občianskej vybavenosti nie sú zriadené, parkuje sa pozdĺž ciest a na plochách zelene uličného priestoru. - samostatné cyklistické trasy v riešenom území obce nie sú zrealizované.	Integruje plánované rozvojové zámery líniových stavieb - pripravovaná diaľnica D1 s križovatkou odbremeni cesty III. triedy a zvýši dopravnú efektívnosť. Južným okrajom je navrhovaný cestný obchvat v smere na Chrástné - vymedzenie dopravného koridoru. Navrhuje na južnom okraji obce obchvatovú komunikáciu do Chrástného. Pozdĺž všetkých zberných a hlavných obslužných komunikácií navrhuje chodníky. Navrhuje združiť peší a cyklist. pohyb do spoločného systému.
Technické vybavenie územia - zásobovanie vodou - odkanalizovanie	Obcou prechádza regionálny vodovod Starina a sústava skupinového vodovodu Vajkovce - Kráľovce – Rozhanovce. Obec je zásobovaná pitnou vodou z verejného vodovodu, s možnosťou jeho rozširovania. Obec je odkanalizovaná.	Rieši rozšírenie verejnej vodovodnej siete. Nové lokality nad vrstevnicu 215 m n.m. navrhuje napojiť na skupinový vodovod a zástavbu pod touto hranicou na obecný vodovod. Z dôvodu tlakových pomerov navrhujeme pripojiť cca 40 bj. na skupinový vodovod a 49 bj. na vodovod obecný. Rieši koncepciu odkanalizovania obce do celoobecnej splaškovej kanalizácie, s odvedením splaškových vôd do ČOV, ktorú navrhuje rozšíriť na 1200 EO.
Technické vybavenie územia - zásobovanie energiami	Obec Vajkovce je napojená na distribučné VN vedenie č. 397. Zásobovanie obce je z troch trafostaníc napájaných 22 kV prípojkami. Obec je plne plynofikovaná.	Rieši rozšírenie verejnej siete NN pre zásobovanie navrhovaných funkčných plôch elektrickou energiou a rozšírenie STL plynovodu pre zásobovanie navrhovaných funkčných plôch plynom..
Ochrana životného prostredia	Kvalita životného obce je ovplyvnená: Negatívne: - nevyhovujúcim technickým stavom miestnych komunikácií - chýbajúcimi pešími chodníkmi - realizáciou diaľnice D1 v severo-južnom smere sa výrazne ovplyvní niva Torisy i samotný tok rieky, resp. zachované zvyšky pôvodného toku čo znamená v podstate zánik prirodzených prírodných štruktúr, - chýbajúcim separačným dvorom a kompostoviskom	Definuje M-ÚSES, navrhuje dobudovanie dopravnej infraštruktúry, navrhuje skvalitňovanie energetických zdrojov. V časti býv. areálu kamenárstva navrhuje zberný dvor a kompostovisko. Západný okraj zástavby obce navrhuje ochrániť pred veľkými vodami protipovodňovou hrádzou. Navrhuje vyčistenie a prehĺbenie priekop a na Chrástnianskom potoku vybudovať lapač splavenín pred jeho vyústením do Torisy. Navrhuje technické a biologické opatrenia v súvislosti s plánovanou výstavbou diaľnice, ktorej trasa je vedená celým západným okrajom katastrálneho územia.

C.VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

V procese hodnotenia vplyvov ÚPN obce Vajkovce na životné prostredie obce a zdravie jej obyvateľov bola použitá metóda analýzy navrhutej koncepcie územného rozvoja obce .

Základné zdroje údajov o súčasnom stave životného prostredia:

- Prieskumy a rozbor pre ÚPN-O obce Vajkovce
- Zadanie pre vypracovanie ÚPN-O Vajkovce a výsledky jeho prerokovania
- Návrh ÚPN-O Vajkovce

- ÚPN VÚC Košického kraja a jeho zmeny a doplnky
- Krajská koncepcia starostlivosti o životné prostredie
- aktualizovaný R-ÚSES okresu Košice - okolie (2006)
- Atlas krajiny SR

Na základe týchto podkladov boli formulované údaje o vstupoch a výstupoch na územie, v rozsahu ktorého je riešený Návrh ÚPN-O Vajkovce a súvisiace charakteristiky a hodnotenia vplyvov na životné prostredie.

C.VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Vo vzťahu k stupňu posudzovanej ÚPD a mierke riešenia (1:5000) sa v procese spracovania správy o hodnotení tohto strategického dokumentu vyskytuje veľa neurčitostí, najmä z dôvodu nedostatku vstupných informácií súvisiacich s očakávanými vplyvmi na životné prostredie, ktoré môžu nastať pri realizácii rozvojových zámerov na navrhovaných funkčných plochách a pri umiestňovaní konkrétnych činností a stavieb v území. Istá neurčitosť môže vyplývať aj z faktu, že správa o posúdení vplyvov na životné prostredie sa spracúva pred ukončením procesu prerokovania Návrhu ÚPN-O, kedy nie sú známe stanoviská kompetentných orgánov štátnej správy a ďalších zainteresovaných organizácií a inštitúcií, a ani postoj verejnosti, k navrhutej koncepcii riešenia.

Vo väčšine aspektoch hodnotenia vplyvov na životné prostredie nie je možné v správe jednoznačne vyhodnotiť dopad navrhovanej koncepcie na životné prostredie a odporúčať riešenia, ktoré budú zapracované do čistopisu Návrhu riešenia ÚPN-O. V tomto zmysle túto správu treba považovať ako východiskový podklad pre vypracovanie dokumentov pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie konkrétnych činností, stavieb a rozvojových zámerov, ktoré podliehajú v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. posúdeniu.

C.VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Návrh Územného plánu obce Vajkovce je spracovaný v súlade s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou ÚPN VÚC Košického kraja v znení neskorších zmien a doplnkov. Hlavným cieľom obstarania ÚPN-O je v súlade s §11 stavebného zákona stanoviť:

- zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce v nadväznosti na okolité územie,
- prípustné, obmedzené a zakázané funkčné využívanie plôch,
- zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, územného systému ekologickej stability a tvorby krajiny, vrátane plôch zelene,
- zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, kultúrohistorických hodnôt a významných krajinných prvkov,
- zásady a regulatívy verejného dopravného a technického vybavenia a občianskeho vybavenia.

Posudzovaný Návrh ÚPN-O Vajkovce tieto ciele naplňa. Predmetom riešenia sú aj tie aspekty, ktoré sa procesom posudzovania strategických dokumentov podľa zákona 24/2006 Z.z. sledujú, t.j. predchádzať, eliminovať a minimalizovať negatívne vplyvy navrhovanej koncepcie územného rozvoja obce na životné prostredie. V záväznej časti Návrhu ÚPN-O sú stanovené zásady a regulatívy, ktoré tieto aspekty riešenia potvrdzujú.

Cieľom spracovania Návrhu ÚPN-O obce je odstránenie urbanistických, dopravných a environmentálnych závad a posilnenie ekologickej stability krajiny. Navrhnutá koncepcia priestorového usporiadania a funkčného využitia územia vnáša poriadok do urbanistickej štruktúry zastavaného územia obce s využitím jeho rozvojového potenciálu a vytvára všeobecne zrozumiteľné pravidlá na tvorbu a ochranu životného prostredia obce. V tomto štádiu nie sú známe konkrétne údaje o budúcich investíciách umiestňovaných na navrhovaných funkčných plochách, je posúdenie vplyvov navrhovanej koncepcie rozvoja obce iba „predbežné“, s množstvom neurčitostí. Preto až v ďalších etapách posudzovania vplyvov na životné prostredie, pri realizácii navrhovanej koncepcie rozvoja, bude možné navrhovať adekvátne opatrenia na riešenie konkrétnych vplyvov, ktoré s realizáciou koncepčných zámerov súvisia.

C.IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali

Spracovateľ správy: Ing. arch. Agnesa Hoppanová, Jenisejská 1/A, 04 001 Košice

Spolupráca: Ing. arch. Dušan Burák, Architektonické štúdio ATRIUM, Mlynská 27,
040 01 Košice

C.X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

- Prieskumy a rozboru pre ÚPN-O obce Vajkovce
- Zadanie pre vypracovanie ÚPN-O Vajkovce a výsledky jeho prerokovania
- Návrh ÚPN-O Vajkovce
- ÚPN VÚC Košického kraja a jeho zmeny a doplnky
- Krajská koncepcia starostlivosti o životné prostredie
- aktualizovaný Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Košice - okolie (2006)
- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja (dopad na obec)

C.XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov
(podpisom, pečiatkou oprávneného zástupcu navrhovateľa)

Vajkovce, apríl 2017

.....
Róbert Čorba
starosta obce Vajkovce